

# De Deli Courant

44ste Jaargang

NO. 224

### Dagblad voor Sumatra

#### PRIJS DER ADVERTENTIES:

Van 1-10 regels f3.50. Voor elken regel meer f 0.35.  
Geplaatst binnenpagina eerste blad f 0.70 per regel.  
Bij 4 of meermaal plaatsing 25 pct. korting.  
Advertenties moeten vooruit betaald worden.

Tel. Redactie bureau 257. Administratie bureau 201.  
Tel. Redactie huis 608. Administratie huis 524.

#### Uitgeverij de N.V. DE DELI COURANT

te 's-Gravenhage  
Directeur: F. C. SCHAALEJE.

Administrateur: J. GERRITSEN te Medan.  
Wvd. Administrateur: B. A. PIAAT.

Hoofd-Redacteur: J. J. VAN DER LAAN te Medan.

#### ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar voor Medan . . . . . f 20.—  
Per jaar voor Ned-Indië . . . . . 25.—  
Per jaar voor Nederland en het Buitenland . . . . . 40.—  
Afzonderlijke nummers . . . . . 0.10

Agenten: H. M. VAN DORP & Co., voor Java.  
J. H. DE BUSSY, voor Amsterdam.

#### BERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

#### STUURLUI AAN DEN WAL

door  
Prof. dr. J. van Loghem.

(Hoogleraar te Amsterdam.)

De ziektegevallen aan boord van de 'Insulinde' houden geesten en gemoederen nog bezig. Men weet, dat de drie rapporteurs aan burg. diagnose beschouwingen van zeer verre strekking hebben vastgekoopt. Zij zijn zonder pardon voor de verzuimen die in Indië en aan boord gepleegd zijn, en geven zelfs een plan tot oppeiding van schepelingen en de passagiers aan boord van malleschen in den verloop tegen de onkunde van scheepartsen te beproeven.

Ogen wonder, dat deze beschouwingen open waken en dat men zich ook in Indië gevoelig toont.

De redactie van dit blad vroeg mij, in het bijzonder naar aanleiding van het meeningen verschil tusschen de commissie en de Indische geneeskundige, mijn indruk van het geval te geven. Dit doe ik gaarne, omdat het een zaak van algemeen belang is en het rapport inderdaad belangrijk is het vertrouwen in de geneeskundige benoeding aan boord der schepen en de waaksamheid der geneeskundigen tusschen Indië en op overvliegende wijze te schoeken.

Voor de slottom der commissie, dat de ziekte die de 'Insulinde' teisterde, roodvink is geweest, pleit zeer veel. Maar men vergete niet, dat de ziekte, slechts een paar dagen gesteld in kunnen worden, nadat al te gevegens over deze ellendige uit- en thuisreis hielden waren.

Op de uitreis heeft de epidemie in het geheel niet op een roodvink-epidemie gelijken. Volgens de med. kerkelijke, slechts een klein deel met uitslag en 46 gezonde kinderen. Het gaat om ook niemand veronderstelt, dat een schuchtere gedachte aan roodvink door het verkomen atypische van het complex gevallen weggaat.

En ook de thuisreis heeft allerminst een duidelijk beeld van een roodvink-epidemie geboden. Ook nu nog overwoog de ziekte der volwassenen en imponeerde de keel-aandoening zoodanig, dat de geneeskundigen aan boord meer denken tot de diagnose diphtherie.

Eerst de beschouwing van alle gezonden te samen, met de observatie van een typischen patiënt in het ziekenhuis te Maralein en den uitslag van de reactie van Dick bij de gedrukkende, heeft de schaal naar roodvink doen overslaan.

Overwegt men dit, dan wordt men bij de beschouwingen der commissie er door getroffen, dat deze niet voldoende in het oog houdt, welke mogelijkheden een atypische epidemie van overwegend atypische gevallen voor de diagnose oplevert. En evenmin spreekt uit het rapport voldoende besef van de kwalende zorgen van den medicus die te midden van zulk een uit een ramp rich ontwikkelde epidemie zijn wet moet vinden.

Dit gebrek aan besef en begrip uit zich ook in den toon van het rapport, voor soever dit aan de pers is medegedeeld. En het is deze toon, die bijtkaar tot Indië heeft doorgedronken.

Naar mijn meening had de commissie boven de beter-wetende en eenzijdige spotte-nde houding van den stuurman aan den wal, aan een meer bescheiden attitude de voorkeur kunnen geven.

Naar reconstructieve diagnose met de tot haar beschikking gekomen, en schriftelijk eigen middelen verkregen gegevens, kan worden gewaarsd. In haar beoordeling van de geneeskundige mogelijkheden op deze reis is zij psychologisch te kort geschoren.

D. beschouwingen van onkunde en nala- tigheid vinden dan ook in de medische sta- tische geen grond. Dat zij toch geuit zijn, is behalve voor de betrokken personen, ook uit zakelijk oogpunt te betreuren. Zonder twijfel is uit de 'Insulinde'-epidemie met het oog op de voorbereiding en de uitvoering van deze schepenreis te kort geschoren.

Doch met verbeide argumenten komt men niet tot het doel.

(Nadruk verboden)

#### VREEDEGENE OVERWINNINGEN.

We moeten nog eens de aandacht vestigen op twee gebeurtenissen van den laatste tijd, die naar onze meening een groote betekenis hebben, ten aanzien van de verhouding van Nederland tot N.-d. Indië. We bedoelen het bezoek van den Lindvoed aan Bali en de hereniging van de Kerjati-epidemie.

Men moge dan zeggen, dat dergelijke demon- straties in d. g. geïnd worden door de hoofden, dat de plitrah halsoer en rol bij op- st. aan den and-ri-ant houdt de inlander van feest en vertoon. En goede Lindvoed- dergelijke optocht, zoo een met gouden schilte- ring en een paar eskadrans huzaren, met 21 valuetassen van een batterij geschied en dergelijke meer, spreekt bijna evenwel tot hem als de mooiste bloecopvoorstelling. En bovendien was de bevoing, ook onder lei- ding van haar hoofden tot dergelijke demon- straties komt, daar in de ontevredenheid zeker geen sprake. Om van erger maar niet te spreken.

Wij stellen deze twee gebeurtenissen tegen- over het gesuur van het begin van deze laudvoedelijke periode over 'het vertrouwen der bevolking'. Wij hopen dat deze feestelijke demonstrati- op twee pl. s'een was men de kracht van de Balis-arn aan den Lin- voed heeft, nu eens eindelijk ook in Hol- land de oogen opent over den werkelijken toestand in N.-d. Indië. Den werkelijken toestand van de g-fantassen door hen, die van achter de schriftelijke stilwet met West-Indische en andere voorstelling van dit goede land hebben.

Wij zijn er den laatste tijd herhaaldelijk weer op terug gekomen, dat het plaatsen van niet-Europasche toeristen, naar eenzame kampong aan den voet der bergen gelegen.

Wanneer men daar rondtrekt, hier en daar, aan waring en woning een plaats makend, elders voor den vorm den weg vragend om naar aan de plaat te komen, op een andere plaats iemand uitnodigend om even een eindje mee te rijden om te wijzen waar men den grooten weg weer terugvindt, dan valt het op hoe voorkomend, hoe vriendelijk en hulpvaardig de bevolking hier alierwegen is.

Wat er ook de toestand is, en de oude bediening staan weer te wachten om opnieuw in dienst te treden, of ze sturen een voorontschuldiging dat ze nog niet of niet meer kunnen terugkomen, dan komt men wel tot de conclusie dat het, wat de grootste, ernstige diezelfde massa heeft, hier in Indië nog wel heel aardig los loopt.

Het staat er dus mee, als met de klachten over de verwoeding en de deperante in West-Europa. Men wijet naar de dancings en restaurants der groot steden, vol geucht en jazmuciek en inderdaad vol met verwoeding en ondergang en men vergeet, tegelijkertijd de groote massa op het land en in de kleine steden, die, weliswaar in gesest veranderd, toch nog steeds de gezonde ruggegraat van de volken uitmaakt.

Zoo heeft men hier ook veelal de groote, ruwe massa vergeeten, omdat men naar de enkele schreuwende 'leiders' keek, die veelal te meer gericht maakten naar mate te mindere te betekenissen hadden. Wien het aan inbood mangelt moet wel naar uitlerijke om- standigheden zoeken.

Maar men moet er zich niet door van de wij laten brengen.

De feestelijke demonstraties op Bali en Kerjati beschouwen wij als mijlpalen op den gezonden oaden weg. Als onze regering slechts op dien weg voortschrijft, de bevolking zoo weinig mogelijk treft met overbodige maatregelen en vermoedende bemoeuwing, door een of ander bureauman uitgevoerd.

En mit de eigen hoofden der bevolking in hun positieve toestand versterkt, met tegengang van kennis, door de slechts slomachtig, met krachtigegeen staan voor de vele uitstakenden onder hen.

STADSNIEUWS  
MEDAN, 27 Sept.  
Weerbericht.  
28 Sept.  
Temperatuur min. 29.1 max. 31.4 C.  
Barometerstand 76.6 76.0 0 m. 72.8  
0 m. m.

#### Kerknieuws.

Protestantsche Kerk Slankar.  
Goddienstvereeniging Zondagavond 30 Sept. a.s. des nam 8 uur in de Raad van het Gemeentehuis door de C. Mak van Medan.

#### Jaarverslag Fröbelschool.

De school werd aldus het jaarsverslag 1927-28, evenals vorige jaren, zoodoek wat betreft den oetocht, als den middagcurcus, goed bezocht. Voor eerstgenoemde bedroeg het gemiddelde aantal leerlingen 48, voor de laatste 36.

De opzichte der schooljaar heeft de heer M. Koeter het voorzitterschap waargenomen. In verband met de terugkomst van den heer A. J. Koutelie, die zich wederom beschikbaar stelde voor deze sooveel jaren door hem bekende functie, heeft de heer Koeter als voorzitter bedankt.

Door vertrek van mevr. Lofjans-Mulock Houwer in een vacature gekomen in de Commissie van Toezicht en med. mevr. Bitters bereid gevonden deze plaats in te nemen.

De vacature, ontstaan door het vertrek van den heer Van den Berg, zal vervuld worden door den heer J. Poldeimans.

Wegens haar vertrek naar Europa werd aan de directie, mevr. Bodé, onder dankbetuiging eenroet ontslag verweerd. In haar plaats werd benoemd mevr. F. J. de Vries-Siermas, die 1 October hare functie aanvaardde.

Evenals vorige jaren werden St. Nicolaas en Kerstfeest door de kleuters met vleugde tegenwoordig gezien en geveid.

De opzichte der school, kon zich wederom in de belangstelling van vele ouders en andere bezoekers verheugen.

#### Financiële beschouwingen.

Door de voorhoede suwida, welke wij van het Gouvernement mochten ontvangen, kon het bestuur ertoe overgaan, een deel van het betig saldo op het pensioenfonds over te boeken. Hetzoo moest een gedeelte ervan wederom bij het Gouvernement worden teruggestuurd.

Ten ons genooien stelde de verbeterde financieel positie om in staat aan het hulp personeel een kleine salarisverhoging toe te kennen. Wij hopen, dat wij in het vervolg deze verhoging zullen kunnen blijven handhaven.

Het aantal doctores is, door vertrek met vertief van vele belangstellenden, teruggeko- men, doch het bestuur vertrouwt, dat anderen in de plaats zullen komen en de overgebleven nu sympathie zullen blijven toonen.

Onder de overigen gunstige omstandig- heden heeft het bestuur gemeend niet langer een beroep te mogen doen op de Gemeente, daar de absolute noodzakelijkheid van een subsidie van de Gemeente thans niet bestaat. Mochten de omstandigheden daartoe aanleiding geven, dan licht het jaaliter t.z.t. opnieuw een subside te vragen.

Wel bestaan er plannen in den bossem van het bestuur om over te gaan tot het opichten van een tweede school in het Nerdan gweg- w-artier, doch deze plannen behoeven nog eenige studie en schrift. want het volledige gegevens er beschikking staan, zal zijken in verband met deze uitbreiding de financieel toestand een subsidie van Gemeentelijke opnieuw wenschelijk maakt.

De begroeting van inkomsten en uitgaven 1927-28 bedroeg f 742.—, waarvan o.m. f 800.— aan schoolidee en f 402.— aan Gouvernementsubsidie.

#### Domnelli de Nederlandsche Leeuw?

Dezar dagen, stelden wij naar aanleiding van de dalende deenname van de Nederlandsche Industrie aan den Indischen Invoer, de vraag, of de N.-d. Indiësche Leeuw domnelli.

Het N. v. d. D. g. antwoordt op die vraag.

Wij kunnen het bezorgde blad, gerust stellen.

Ons hier Nationaal Gedierde slaapt geesteloos in, maar heeft zich eenigen mate van de katoenjes afgewend en im- portiert in plaats daarvan v.b. forellen, sluisen, etc. Ook doet de Koning der Dier- den der d. Indiësche Leeuw herhaal- delijk tijd te kort komt bij zoo uitlo- loopende besnoeging.

Maar, domnelli, dobt de helemald!

Laten de schrijvers en de maatschappij oppassen!

Noo, dat antwoord stelt ons natuurlijk helemald gerust. Al zou het alleen maar zijn om de katoenjes.

#### Kunstmatische regens.

Ieder die west wat een enkele regenbui op tijd voor het welslagen van een tabaks- oegst hier in Deli kan betekenen, is overtuigd van de belangstelling die het vragstuk der kunstmatige regens hier onderdient. Hoe veel schema's en plannen er al voor dit onderwerp geweest zijn, is niet te zeggen, maar per periode (tiden duidt dat onderwerp telkens weer op. Nog geen twee jaar geleden vroeg een onzer Westwaggenoots zelfs octonnel op een door hem aangegeven methode om kunstmatige regens te verwekken.

Onze tabakplanters zullen dan ook bionder- g interesseerd zijn in het volgende bericht, dat ons uit Holland komt.

Voor den Bond van Oud- le rlingen van Landbouwwinterscholen en cursussen in Gelderland heeft prof. M. S. Vaas uit Wageningen gesproken over 'kunstmatische regen'.

In Duitschland worden reeds duizenden hectaren op deze wijze kunstmatig besproeid. Om één kg. droge stof te leveren moeten door de planten 600 kg water worden ver- damp. Voor een maximaal oegst loe ongeveer 500 mm regen noodig. In Duitschland hebben 85 millioen ha minder dan 600 mm regen; in Nederland is het gemiddeld regentijfer 691 mm. In de wijkelijkheid valt er in Holland van 800 tot 1000 mm, juist in den tijd echter, dat de gewassen den meesten regen noodig hebben, valt er te weinig, wat spr. met cijfers aantoonde. Toeneming der productie in allelei vorm doet ook de mogelijk- heid ontstaan, dat het water in het mini- mum komt, waardoor de productie niet hooger komen kan.

Spr. schetste de drie soorten van regen- apparaten, die in gebruik zijn, en kwam tot de visag, of besproeiing daarmede voor Neder- landse economische toestanden verdig- baar is. De kosten voor een hectare van 40 tot 60 ha bedreefde hij, voor een draalende spooler, die 1/4 ha bedreefde met 20 mm water (een grots regenbui voor Holland, een buitje voor Deli) in 60 min. op f 80; voor leidingen bijna f 400, de pomp op f 200. Driemaal zo veel voor brandstof, arbeidsloon, afschrijving enz. In bezegpen f 20 à f 30 per ha.

Ten slotte wace spr. op de waarde van be- sproeiing vooral voor woldand op zandgrond in Europa met nog mede dat practiesch worden kunstmatige regens voor deze besproeiing zeer interesseeren.

Aan de hand van de hier bekende gegevens is zeer gemakkel. te berekenen, wat men hier aan een tabakveld zou kunnen besteden om het besproeien looneed te maken. Indien ten minste zou zijken, dat de kunstmatige regens een evenveelde uitwerking hebben als de schie. Men wil namelijk, dat ook de kracht van het water overal en overal en overal door de volledige substaute uit de bladeren wordt verwijderd, van groot belang is.

Bovendien moet men hier— en dan juist in den drogen tijd—over veel grotere kwant- itaten water beschikken dan in Europa, want dus uit een behoortige rivier moeten ten- nen pompen, terwijl dan nog de kwestie van eventuele bemetting van het water met schimmels of andere ziekten een rol kan spelen.

Hoog dat alles zij, nu de kunstmatige regens in Europa met nog mede dat practiesch worden toegepast, is het o. l. ook van belang om de zaak hier wetenschappelijk onder de oogen te zien.

#### Verigfing van haar slafzoon.

De Raad van Justitie deed heden uitspraak in de zaak tegen Aisah, echtgenote van den heer H. W. D., die de vorige week heeft terecht gestaan wegens verigfing van haar slafzoon G. R. D.

De Raad achtte bewezen, dat behalve zich aan het naar ter gelede heeft schuldig gemaakt en veroordeeld haar tot een gevangenis straf voor den tijd van vijftien jaren.

Het O. M. had twaalf jaren gevangenis- straf gequitsied, die vermindert, pr. Romme- had vijf jaar gevangenis op grond van gebrek aan bewijs.

Naar wij verinneren na de beklagde van dit vonnis in hooger beroep gaan.

#### Een speciaal Deli-sigars'ja.

De firma G. Soebry kondt ons een proef- van een speciaal Deli-sigars'je door de fabrikanter J. B. B. van Zoon vervaardigd en gekend met blad uit de partij der Deli Maas- schappij H. L. S. L., welke partij op de in- schrijving in Amsterdam inderdint den top- prijs van f 840 per pond afschiet.

Ons dank dat de verdoende aanleiding om te een minding van te maken. Vooral waar de prof van de sigaar niet te wettelijkheid in het rooken ervan leek te bestaan.

De firma maakte er een Victor Hugo-sigars- van, een bekende een, Young's sigars, afwisselend van smaak, geurig, zijt leverde.

Drinkt uitsluitend  
**PARAKAN SALAK THEE**  
uimuntend boven andere merken  
door  
**KWALITEIT EN GEUR**  
Vraagt Uw langganan

De radio-uitzending  
'Houw en trouw'  
Het Technisch Atelier 'Janseu' schrift ons:  
Gisteravond heeft van den Haag via Kootwijk de uitzending ten behoeve van de Indische afdelingen van bewegetoemde ver- teniging plaats gehad.  
Wij stelden de afdeling Medan in de gelegenheid om bij ons naar genoemde uitzan- ding te luisteren.  
Van het gesprokene uit den Haag was niet veel te volgen, wij de heer Feith veel te snel sprak. Indien door hem de spreek- soelheid tot een derde was teruggebracht, was zijn heele voordracht vooroor woord te volgen geweest, terwijl nu maar zoo ter- loops eedige woorden en broken van volkin- kenden konden worden verstaan.

Na afloop van de voordracht luisterden wij naar het antwoord en oordeel van Ban- djoeng, die aan Kootwijk mededeelde.  
'De menschen loopen hier weg, omdat van het gesprokene woord totaal niets te verstaan is. Er wordt veel te snel gesproken en daar- door wordt het voor menschen die niet aan Indische-ergeluid gewend zijn, totaal ondoen- lijk om een en ander te volgen.'

Het gesprokene van de ontroepers te Koot- wijk en Bandoeng was voordoor voor woord zeer de moeite waardig, wij onze luist- taars vermistredt, dat het niet goed overkomen van 's heeren Feith's woorden niet ligt aan een gebrekkige ontvangst hier ter plaats, maar aan den spreker zelf.

De luisterraas hebben tevens gehoord met welke soelheid voor een microfoon mo- worden gesproken, getuige de behandeling van de ontvangsttrapporten door Bandoeng.

#### Inschrijvingen bij B.O.W.

Hedenmorgen is een inschrijving gehouden voor den bouw van een pandhuis met be- heerdingswoning te Pangkalan Brandan. Er waren vier inschrijvigen, alle van Chinese- sche afnemers.

Daarvan was de hoogste inschrijver 'Lau A. Tjong' voor een bedrag van f 20 660; 'Wespen' met Ng. F. voor f. 18 850; 'deug- Nga Nam' voor f 15 700, terwijl de laagste inschrijver Li A. Poy was voor f 18 400.

#### Scheepsberichten.

Het m.s. 'Indrapoera' vertrok dd. 20 Sept. van Colombo naar Holland.  
Het m.s. 'Tambora' vertrok dd. 17 Sept. van Fort Said naar Holland.  
Het m.s. 'Kota Inten' vertrok dd. 17 Sept. van Fort Said naar Indië.

Het s.s. 'Gorontalo' arriveerde dd. 18 Sept. te Tandjong Priok.  
Het s.s. 'Breslay' vertrok dd. 15 Sept. van Colombo naar (Ja/a) New York.  
Het s.s. 'Kuala' vertrok a.s. Woensd. den 25sten Sept. 1928 om vijf uur n.m. naar Penang.

Vijgias s.a. om vijf uur n.m. vertrekt het s.s. 'Selangor' naar Fort Swettenham en Singapore, 'Het s.s. 'Rospat' arriveerde 15 Sept. te Ymbou (thuisreis).  
Het s.s. 'Saleier' arriveerde 15 Sept. te New York (N. L.).  
Het s.s. 'Kraikanan' vertrok 16 Sept. van Am- sterdam naar (Ja/a) New York.

Het s.s. 'Bogano' vertrok 15 Sept. van Am- sterdam naar Indië.  
Het s.s. 'Sasangan' arriveerde 17 Sept. te Hamburg (thuisreis).  
Het s.s. 'Routi' vertrok 17 Sept. van Colombo naar Holland.  
Het s.s. 'Smalber' vertrok 19 Sept. van Fort Said naar Holland.

Het m.s. 'Chr. Huygens' vertrok 21 Sept. van Genoa naar Indië.  
Het m.s. 'Juliana' arriveerde 23 Sept. te Amsterdam (thuisreis).  
Het s.s. 'Insulinde' van den Rot. Looij vert- rekt d. d. 26 Sept. van Batavia via Singapore en Belawan naar Holland.  
Het s.s. 'Bontoneung' vertrok d. d. 24 Sept. van Batavia via Belawan (Java/New York).

#### Binnen radiobestels.

Heden is binnen radiobestel het s.s. 'Ringbow' Medan in order radiobestel het s.s. 'Prins der Nederlanden'.  
Binnen radiobestel zijn de 'Bontoneung' en de 'Koolwet' trouw.

In de Bataklanden.

Medische verzorging.

Een van de eerste dingen waarvan men ons sprak op onze reis door de Bataklanden, was de medische verzorging der bevolking. Een verzorging welke voldoende genoemd moet worden, niet omdat bekende dokters ontbreken, maar omdat de inrichting van de ziekenhuizen, welke wij bezochten, zeer zóóveel te wenschen overbleef.

Wat men maar al te gaarne oort hoorde: genitilleerde hospitalen zijn willekeurig, spreekt wij vanzelf. Het is echter waar dat ontbreken van voldoende middelen, dat initiatief van de Rijnische Zending op dit gebied in den weg staat. Wel verloren de R-zeering subsidie tot een bedrag van 1/2 van de kosten, maar het ophooren van dat eenziedig deel is een opluchting, die verrie van gemakkelijker is.

Het hospitaal is te Tarosong gedacht is (de R-zeering schonk als feitsgave door grond ter waarde van f 30000), zal naar raming een 2 1/2 à 3 ton kosten, waarbij dan nog komen de kosten voor eerste inrichting. Alles bijgevoegd zal het Rijnische Zending een aanzienlijk bedrag vanzelf zelf opgevoeren een ton ter beschikking moeten hebben, een bedrag dat onder gegeven omstandigheden zeer aanzienlijk is. Men weet toch dat bij het stichten worden van de toelanden in Duitsland door de medische oetrop het Rheinische Missions-Gesellschaft niet te sticht was de noodige fondsen verdo te leveren, zoodat onze R-zeering heeft ingegrepen en de Rijnische Zending een voorschot van f. 30000 in het jaar heeft verstrekt, zoodat zij naar schatting in 1930 nu eindigt deze voorschotverlening al zal wellicht een overgangstermijn in acht worden genomen.

De werkdag op grond van langzamerhand de economische omstandigheden, die een zandig zulten verbetere, dat er van Duitsche zijde weer financieel voor het werk der Rijnische Zending kan worden gezegd. Mede dat speed zijn. Niet alleen omdat dan op het werk als ook drukende financieele moeilijkheden ter het ziekenhuis komen, maar ook omdat dan de wlichtende zendingen het leven iets gemakkelijker gemaakt kan worden. Een zending verdient in een jaar evenveel als een hoog Staatsambtenaar in een maand.

Men zal begrijpen dat het ophooren van een van de kosten niet zoo heel gemakkelijk gaat. Lukt het niet dan zal op den door de R-zeering zoozeer gewildere der beschikking gestelde grond worden voortzetten. Dan zal het royale gebaar der Legering praktisch niet tot een resultaat leiden.

Men hoort nu dat men met de bedragen, die ter goedkeuring van het eeuwefest de Rijnische Zending heeft toegezegd, in Indië als in Nederland, een fund in de richting zal komen, maar dat men het genees- benoedigde bedrag bijeen zal krijgen, is aan gerechtigden twiëfel onduidelijk. Wellicht dat een beperkte beschikking van de toelanden, zoodat wij die in twee hospitalen konden vaststellen, een pikkel kan zijn om voor het stichten van het nieuwe hospitaal de kinderen der bezitting van velen te doen opvoeren.

Ziekenhuis Baligé

Het zandhospitaal te Baligé was oorspronkelijk opgezet als hospitaal voor 200 bedden, zoodat de inrichting zeer eenvoudige was. Nu worden er ongeveer 200 patiënten verpleegd, terwijl de inrichting niet geweldig is. Dat wil zeggen, men heeft verpleegde hoeden, zandhospitaal te gebruiken, in Juni van het vorig jaar werd een zaal van de H. I. S. als ziekenzaal ingericht.

Maar toch is de ruimte, die men voor verplegen ter beschikking heeft, nog uiterst onvoldoende.

In verchillende zalen (al is het gebruik van dit laatste woord wel grootscheppig) leit men aan de wanden meer lijsten, waarop de gezondheidstoestand van de patiënten wordt aangegeven. De lijsten worden op een zaal zijn. Zoo komt het voor dat er in een zaal met 16 bedden 19 patiënten verpleegd worden. Hoe dat kan? Eenvoudig doordat sommige patiënten hun legesmet met een ander moeten deelen, of dat enkele patiënten een plaats op de erin teede van in een bed krijgen.

Daar staan de bedden naast elkander zonder de minste tusschenruimte, wat in verchillend opzicht onwensche is. Ook de dokters, die de zieken moeten bezoeken, moeten de beide bedden aan weerszijden van dat van den patiënt worden weggeschoven. Als dat tenminste mogelijk is, want soms laat de ruimte het niet toe.

Hoe moeilijk het werken voor den geneesheer, dr. W. Wagner, er toe kan worden, tijdelijk beheer heeft over de Leprosen-Saleem (de beheerder de heer R. Rittich is niet verlost), is, zal wel niet nader behoeven te worden toegelicht.

Ziekenhuis als epidemiehaard

Hoe ongewenscht al de hierboven geschetste toestand is, nog veel ongewenschter is de toestand uit een oogpunt van smettingsgevaar. Naast een ernstige tuberculose ligt een lichter aan cytoserie, daarnaast weer een geslachtziekte, een typhuslijder, en zoo kan men doorgaan. Dat op deze wijze het gevaar voor besmetting niet denkbeeldig is, is zonder meer wel duidelijk. Het ziekenhuis kan het uitgangspunt van epidemien worden. En dat is wel in de laatste plaats de taak van een ziekenhuis. Voorts: 600 schoolkinderen leven in de onmiddellijke nabijheid van dit hospitaal!

Verbetering van onafwijsbare eisch.

Het is dan ook hooprijk dat in den hier geschetsten toestand, welke onhoordbaar genoemd moet worden, verandering komt. Dr. Wagner en zijn trouwe pleegzusters verdienen beter, zij hun nistaree best, maar kunnen met de geringe hulpmiddelen,

waarover zij beschikken, niet arbeiden zoodat ze toe moeten. Goed voor een nieuw ziekenhuis is wat beschikbaar, maar de bevolking van Baligé bedraagt 24.000 tot f. 30.000 voor. Daarentegen wil de bevolking te Sigoempat kosteloos grond voor een nieuw hospitaal afstaan, indien het in die plaats gevestigd wordt. Het Bestuur evenwel schijnt het ziekenhuis te Baligé te willen houden, zoodat men eventueel met een nieuw ziekenhuis een aanzienlijk bedrag duurder zou uitkomen dan noodig zou zijn.

Hoe het ook zij, verbetering is dringend noodig. Een ziekenhuis, dat is ingericht op een wijze, welke met een gezondheidszinnigen van hygiëne in hifige tegenspraak is, kan niet gehandhaafd blijven. Met een bevolking in deze strek van 200.000 zielen is een bevoor- digd ziekenhuis een onafwijsbare eisch. Men zou een ziekenhuis willen zetten voor 350 patiënten, dat dan zoodanig zou worden opgezet, dat het gemakkelijk tot een gebouw voor 850 bedden zou kunnen worden uitgebreid.

Maar... van de kosten moet door de Rijnische Zending 1/2 worden bijgevoerd. Als de jubileumcomité's moeten heel wat bij elkaar brengen voor de behalve voor het ziekenhuis te Tarosong nog een volloerd bedrag voor Baligé, het eenziedig zinnig van meer steunen van de handelen met de Rijnische Zending doet, de bevolking onmiddellijk ten goede komt. De Bataks vormen een zeer rustig, loyale volksgroep.

Negens wellicht in Indië is het bestuur over de bevolking zoo gemakkelijk en voer als in de Bataklanden, heerscht er, naar ons ook niet gesproken met B.I.L. ambtenaren bleek, zoodat rust, Negens ook heeft waarschijnlijk met eebied van Ranji Willemstein, zeter portret men overal aantreft, in de richting van een meer menselijke bevolking van Surinam kunnen vergelijkbaar.

Ziekenhuis Peardaja

In Peardaja is het dr. Johannsen, de zoon van den bekende zending, die het beheer over het zandhospitaal heeft. Ook hier zijn de omstandigheden zoodanig, dat zij dringend om verbetering vragen.

Het nieuwe ziekenhuis dat in de plaats van het hospitaal te Tarosong zal komen, is geen overbodige weide. Ook te Peardaja zandhospitaal bestond als in het hospitaal in Tarosong, wees uit hospitaal over iets meer ruimte beschikt, omdat het als ziekenhuis gebouwd is in tegenstelling met dat te Baligé, dat als hulp- ziekenhuis is ingericht.

Maar dit neemt niet weg dat ook te Peardaja de omstandigheden zoodanig zijn, dat ook hier zieken, die aan de meest verschillende, dikwijls zeer besmettelijke kwalen lijden, op één zaal zijn ondergebracht.

Het ziekenhuis hier heeft een afdeling voor kinderen, die in den drie jaren cursus tot vroedvrouw worden opgevoerd. Babes van moeders die of kort na de geboorte hunner kinderen overleden zijn worden hier verpleegd totdat de vader weer hetzooft, om de de nieuwe eehg- te worden te voorzien van de kinderen van moeders. Het is typisch hoe trouw de vaders elken keer het geld voor de verpleging f. 7 in de maand, hoofdzakelijk voor melk kunnen brengen.

De ziekenhuis hebben ongeveer 60 geboorten per jaar plaats.

Eigenaardig is dat van de zeer ernstige patiënten er maar heel weinig in het ziekenhuis sterven. Voelen zij dat het einde nadert, dan geven zij er de voorkeur aan in hun huizen te overlijden, om niet te worden opgevoerd, die aan het doodschied zich niet bepaald rustig gedragen en de voorberedelingen voor de begraving al teffen als de ziekte nog niet is overleden. Wordt de dokter dan toch nog gehaald, dan heeft hij dikwijls heel wat moeite met de zandhospitaalenden van het ziekenhuis te waken.

Onderzoek voor het huwelijk

In de Bataklanden komt B.I.L. in vrij ernstige mate voor, waarvan de wijze van behuizing niet in de laatste plaats schuldig is. Kanter komt eveneens voor, de bevolking zijt over het algemeen den ernst van deze ziekte laat bij den dokter, die een onderzoek ingelipen nog gedaan kan worden. Geslachtziekten worden in de Bataklanden niet in de mate als in andere streken, zooda b. v. ter Oostkust. En voor zover zij in de Bataklanden voorkomen, worden ze niet als verkoker met Onge- en Westkust. Vooral als chaffeurs brengen deze ziekten over. Over het algemeen staat de Bataksche bevolking op een behoorlijk zedelijk peil; vroeger werden bij overspel degenen die zich daarvoor schuldig maakten, aan een boom gebonden en gedood. Een radicale wijze om de schuldigen te straffen. Thans is het zoo dat zij een huwelijk zeer nauwkeurig wordt toegezien door de bruidegom, aan wien de eisch gesteld wordt, dat hij niet aan een venetische lijder is. Koninklijke medische toelanden van de Oostkust naar de Bataklanden om een vrouw te zoeken dan heeft hij zich, vóór hij met het meisje zijner keuze in het huwelijk treedt, aan een geneeskundig onderzoek te onderwerpen. Geest de dokter een attest dat de aanstaande bruidegom geen milderwaardige ziekte heeft, dan mag het huwelijk plaats hebben. Het kerkelijk huwelijk althans, en de Bataks zijn er zeer op gesteld het burgerlijk huwelijk door een kerkelijk bevestigd te zien.

Zooda men ziet, is men in de Bataklanden op het gebied van het ook in de Westersche landen sterk g-propageerde denkbeeld van geneeskundig onderzoek voor het huwelijk, het niet te gelyk een zeer draagstuk grote moeilijkheden verbonden, wat wel bezwaer wordt door de bernaalde mislukte pogingen om in de Westersche landen een wettelijke regeling op dit gebied te treffen, in de Bataklanden is men zich niet van de noodzaak daarvan bewust, dat de Bataksche kerkelijke Gemeenten op het punt van het geneeskundig onderzoek zeer streng zijn. Is er van een huwelijk tusschen twee jongelieden sprake,

dan zal een ouderling van de Gemeente zich tot de ouders wenden om hen op een en ander te wijzen.

Dat de getroffen regeling een zgn. werking heeft, behoort wel geen twiëfel. De gees van dergelijke ziekten wordt op deze wijze krachtig bestreden. De bevolking neemt dan ook op gezonde wijze toe. Blijft een huwelijk enige jaren kinderloos — de drang naar de vorming van een gezin is bij de Bataks zeer groot — dan wordt de vrouw zeer dikwijls tot den dokter, die dan veelal door een licht operatief ingrijpen kan helpen. Ook hier wordt het huwelijk zinnig de Kerk-gehoofd is voor meijer 10 en een jongens 18 jaar, evenals dat in Holland en in andere Westersche landen het geval is, al is men in sommige Europesche landen zooda de de bevolking met hoger te stellen. Huwelijken op te loodigen leeftijd worden dus in de Bataklanden voorkomen, de zgn. naamde kinderhuwelijken, zooda die elders in den Archipel en in Britsch-Indië voorkomen (men denke aan het bekende werk "Men Indis") hebben dan niet plaats, wat in andere landen te gelyk in de Bataklanden met meening verschillen over de vraag of het juist is voor het huwelijk bij een Oostsch ook dezelfde leeftijden te stellen als bij een Westersche. De lichamelijke gezondheid maakt immers een groot verschil, dat het huwelijk eerder mogelijk dan in de Westersche landen.

Hoe het ook zij, de Bataklanden zijn vele andere streken op het gebied van de zorg voor het huwelijk ver vooruit. De zending moet ook in dit opzicht zeer actief werk verrichten.

De Bataker in het leger.

In de voorjaarszitting van den Volkraad den 21sten Juli j.l. heeft de Legercomandant in antwoord op door de heeren Molli en Sangkoepan gestelde vragen, eenige belangrijke punten van de militaire dienst met de werving van Bataksche soldaten genomen proeven.

De Legercomandant zeide:

Zoodat door den heer Sangkoepan als door den heer Molli, is gevraagd, welke gebreken de Batakers hebben, waardoor zij van dienstbaarheid bij het leger ongeschikt zijn. De redenen, die tot hebbin geld, dat in 1923 de werving van Batakers is stop gezet, zijn van dien aard, dat een openbare bespreking daarvan minder gewenscht moet worden geacht. Het heb de batakische stukken hier mede te nemen, die de militaire dienst voor mij liggen. Het heb gezegd, dat de heeren Sangkoepan en Molli, zoo zij zulks wenschen, voortvullig met die te nemen in kennis te stellen.

Door deze heeren is voorts op aangegeven, dat de werving van Batakers weder op te stellen, terwijl men door andere Volkraad-leden mij en schiedven van een Bataks sergeant heeft ter hand gesteld, wat in strijde een pleidooi wordt gevoerd, om de werving van Batakers weder te openen.

Aanmerkende dat dezelfde het grootste deel der aangevoerde Batakers inderdaad uit de minder goede elementen heeft bestaan en dat de onderverdeling, die in 1923 in 1924 met uitsluiting van dien laandaar opgedaan, in hoofdzaak daaraan is toe te schrijven, is de R-zeering, bereid, om bij wijze van proefwoning een beperkt aantal — b.v. een 60 — Batakers aan te werven. Aanmerkende dat de werving van Batakers voor-hand is bij gewenscht voor. Aanmerkende dat de werving tot dit jaar reeds geheel is geregeld, zij echter met bedoelde proef eerst in het volgend jaar een aanvang kunnen worden gemaakt. Het ligt in de bedoeling, anders een Bataks sergeant naar Tapanoei te zenden, die de bevolking en de taal kent en weet, wat van een militair gewend wordt. Bij de werving zal dan een streng selectie worden toegepast, om alleen de betere elementen zullen worden toegelaten. Mocht na eenigen tijd — ongeveer een jaar — blijken, dat deze betere elementen tot goede, finke soldaten kunnen worden gevormd, dan zal de werving worden, het bevestigde verbod tot werving geheel op te heffen.

Z. schrift naar aanleiding daarvan in het Soer. Hbid.

Hoerz. dus het Legerbestuur liever geen mededeeling wilde doen over de r-ge-nomen, die te hebben gehad, geen Bataksche militairen meer in dienst te nemen, achten wij het nuttig dat hiervan wel het een en ander wordt gezegd. Vooral omdat ook het Publiek zoo langzaamzand wel enig begrip heeft, gekregen van de meer of mindere soldaten eigenaarschap van de verschillende volken in deze Archipel.

Maar vooral is het noodig ook de fouten dezer Bataksche soldaten te bespreken, opdat zij hierin een aansporing vinden zich te beteren.

Het had wijst er dan op hoe nuttig het is om de vertegenwoordigers van de verschillende volkstemmen van den Archipel in het leger te hebben, bij mede z-xpeditie kwam de goede invloed daarvan duidelijk naar voren. Het zou zelfs minder goed zijn te achten indien het niet-Europesche deel van ons leger bestond uit één homogene massa. Ook in Holland, hooft, men, voor binnenlandsche affaires, ter dege rekening met overwegingen van localen of provinciaal aard.

De Bataksche militairen een zoo weinig gewenscht element vormen dat men, practisch gesproken, in het leger geen prijs moet op hen stelt? vraag Z. Boegiesen ook nogal lastig, zijn recht-lustig en ving met het mes Toehoudt men wel, het is het gevaar, dat het in de case. — Maar nu schijnt de zaak toch weer een beetje in orde. Eerst was de beledigde eelgenoot van plan om te gaan schieden, maar van dit voornemen is hij bereids weer teruggekomen.

De Bataksche voorveroordeeld dan met het uvertellen degenen gevangenaal, en hij schied dat om schappelijk behandeling te eeben, hij baruste dadelijk in dit roons.

Wij hebben er — zoodat hij — bij de heant woording zeer vraag afleesert op te letten dat hier volgend bordel niet staat op het gehele Bataksche volk, doch uitsluitend op de vreesbare die in Indië diende. Men blijve dit in het oog houden.

Er was dezelfde eens compagne Bataks bij de 21e batalion infanterie te Willem I. Moo had onder hen zeer goede typen, doch ook de vreesbare, die nogal lang. Over het geheel was die compagne echter een beledigde van de fuseliers geen veelvuldig blijk van zeer anti-puuke eienaarschap.

Dat iemand die zich strafrechtelijk heeft gemaakt, zich onschuldig houdt en aldus tracht de vreesbare te ontlopen, doet het voor de hand als iets zuiver mis-schappig.

Maar deze Bataksche fuseliers toonden her-halddijk te vaarigheid van ge-miffeerde l-geenars. Ok al waren zij op het veld door een officier betrapt op een overtredding, dan nog lagen zij op de brutaalste wijze, onvatbaar voor pogingen om op hun veld-gevoel te werken.

Alles omdenken zij steeds, en altijd waren zij bereid al hun kamers als gesuigen op te roepen, zoodat zij dan met een even groot uitsluitend zoodat liegen.

Zij hadden een onaanneembaar karakter, hoerz. een goede uitsluitend zoodat liegen, doch deze waren zoo weinig talrijk dat zij in de massa verdronken.

Bhalve het eindeloze liegen waren vrijwel allen behelpt om een onbedwingbare neiging tot pateren, en wel tot degenen van pateren met militairisme, als "kietoes" pleegt te worden aangehouden.

Inderdaad, de Batak is een geboren babbar, spitsvondig en brutaal. Hij is een hand-advocaat, zeer twiëfel- en p-oeslisch. Zij hadden bovendien de wening om eigen-schap, bij voor-kur met een grooten troep af te trekken met één eek- in tegenstander. Ok in de kampings traden zij tegenover de bevolking dikwijls terroriseerend op, en het men of taser geweldigheid optreden tegen l-geenars, zoodat men kwam meer voor dan voor hunne reputatie wenschelijk was.

Wanneer er conflict waren met militairen van andere landaard — bijv. met B-geenars — hebben Bataks meermalen voor beschieding in geschillen hoong-waren clandestien uit de kampen ontvlucht.

Zoo waren het, alders bijeen, zeer lastige en onaanneemlijke lieden. Welke sympathie Heig-en tot de waardering der goede uitsluitend zoodat liegen niet afleest.

Bij dien dienst gaven zij dikwijls blijk, welke "spirits" te bezitter; bij p-gepaalde o-omroepingen, tot zoms zelfs een zeker landstroom. Toen hun houding, te veld, was niet te ruggen.

Zij waren Christenen, en gaven veelal blijk van sterk godsdienstige gevoel. Maar dat was niet voldoende. Maar daaraan was zij niet te ruggen. Toen was, wat zij persoonlijk in Tapanoei van de Bataks hebben g-gevoerd en gezien, heeft ons de sterke omtrenting geschonden dat de Mohammedanische bewoner van het Zandhospitaal van het Batakland de Mandu alijder de geesteliken van Tapanoei.

In 1923 is de werving voor Bataks ge-geleden; de nog in het leger dienende militair van dien landaard werden over verscheidene korpsen v-geleid.

Men mag er bijen dat het Legerbestuur slechts meer voort voor vige werving. Zooda men ziet in bevestigend citaat der "Hand-elingen" van de Legercomandant eerst in 1929 slechts een 60 Bataksche militairen doen aanwerven, waar nu een steunge selectie zal worden toegepast, die de wijze kan men behanda, elementen worden, zoodat wanneer weer slechte ervaring met niet mocht worden opgedaan, ter verontschuldiging niet kan worden gezegd dat zij niet de goede representanten van hun volk zijn.

De doed-log op de kebon sajoeer. Wij beramen het, dat 's nachts op een kebon sajoeer is de omtrek de v-geenar was aangevallen door iemand, d-lijk naar met de bedding om te stellen, in den toon van een vreesbare. Het was een Bataks, die z-zaak was niet gemakkelijk, omdat men aanvankelijk niet meer wist dan dat de dader in het zwart was gekleed. Het is der V.I. politien eenter een licht-gelikt een spoor te vinden, dat heeft geleid tot de arrestatie van een landgenoot van den verslagene, een Chinese.

Hedenmorgen heeft deze man zich echter in het arr-stationaal kantoor ophanging van het leven bereid.

UIT DEN OMTREK.

De liefde van Carmen. In de Elits Bioscoop te Blitar gaat, volgens een annonce in dit blad, zeer d-gezag Fox film, "De liefde van Carmen", met Dolores del Rio, bekend uit verschillende groote creaties, in de hoofdrol: Als Spaansche moet zij een Carmenfigur zijn, zooda men zoodat of nooit buiten Spanje op de planken a-schouwd heeft.

De Krijn-ij-pp ditie. Uit Padang meldt Amos, dat bij de plechtig krasloeping op de geres "van d-ge-scheutden van de Krijn-ij-zpedite te S-ndar Ausoeng tegewoerd waren militaire deputaties uit Padang en S-gegl-Ponech en verder autoriteiten en vetegenwoordigers van de cultoren.

Er werden rezelevorinen gehouden en de bata-zoemuziek-specie, Chopin's reu-marsch.

SUMATRABAKSINSCHRIFJING.

Voor de najarsinschrijving van Sumatrabak, welke vrijdag 28 S-pt. te Amsterdam g-houden zal worden, zijn gister de volgende partijen getaxerd:

Table with columns: Aantal, Tax, pko, cts. Rows include: 230 Genoeng Kataran, 541 Pakube, 143 Oos-kur, 140 Genoeng Kataran, 109 Tantiing Keoba, 300 Padang Besian, 890 Luu Bonioe, 235 Rya Jambone, 442 Doerlan Meolau, 808 Luu Bonioe, 792 Luu Bantoes, 157 Binji, 167 Padang Brahang, 116 Rya Jambone, 118 Padang Tanti, 118 Doerlan Meolau, 196 Luu Bonioe, 132 Aolonia, 283 Tatabaling, 153 Timbang Lawan, 68 Timbang Lawan, 68 Timbang Lawan.

TELEGRAMMEN.

NEDERLANDSCH-INDIE.

Mooi-deenar v-voed d-nd. Meester Cornelis, 27 S-pt. (Amo Radio). De gevangeen Sarpio, die ongeveer een jaar geleden den gevangenisprecher te Tjibang, den heer De Groot, op nieuw ge-wis-voerde, is door den Landraad tot t-wind-lijck jaar veroordeeld.

De postvlucht Holland-Indië. Het tweede vliegtuig te Allahabad.

Allahabad, 27 S-pt. (Amo Radio). Het tweede postvliegtuig is aldus gearriveerd.

Kruisgesprek met D.n. m.k.n. 's Koning's verjaardag.

Sorabaji 27 S-pt. (Amo Radio). Gisteravond 27 S-pt. ten nooze van den Deenschen con- en heer Qutus Bang, ter gelegenheid van den verjaardag van den Koning van Denemarken door bezocht. V-ge autoriteiten en vele Dens waren aanwezig. De resident ter beschikking hield een te-voerde, namens den g-gevoerde. Na afloop verzoegde de con- en een twintigtal. Dagen zich aan een diner in de Simpanclub.

Op verzoek van den con- en heeft de heer van West- en g-gevoerde van Bandung uit een kruisgesprek gevoerd met de Deensche legatie in Bandung, aan welke hij verzoek- de g-gevoerde van den Koning o-er te brengen.

Het gesprek werd langs de telefoonraad z-voeld door den heer Qutus B-gevoerde die tevens het antwoord van den Deenschen con- en heer Qutus Bang, ter gelegenheid van den verjaardag van den Koning van Denemarken door bezocht. V-ge autoriteiten en vele Dens waren aanwezig. De resident ter beschikking hield een te-voerde, namens den g-gevoerde. Na afloop verzoegde de con- en een twintigtal. Dagen zich aan een diner in de Simpanclub.

Commis'se Financieel v-voehouing. De commissie voor de financieel verbinding komt in de regeering van October uheen om in den volkstraad tegevoerde ontwerp-regeling voor te beraden.

Een belang rijk schenking van K. A. R. Bosscha.

Bandong, 27 S-pt. (Amo Radio). In de g-gevoerde gehouden G-men- en av-gevoerde deeling heeft de voorzitter mededeeling g-gevoerde de belang rijk schenking van den er-voerde van K. A. R. Bosscha, die een K-er-voerde, bestaande in 600 terret van 25.000 vierkante meter, gelegen achter het Juanezische koninkhuis, met nieuwe laboratoria te-voerde de inrichting hiervan, voorloopt ko-tende 300.000 gulden, met een verpding van 3000 vierkante meter bebouwd op een gebied van 2500 meter front. Terziedde oppervlakte van 60 meter, zoodat zullen zij v-gevoerde worden opgetrokken voor schiedkundigen en surtoelinge afdeeling.

De Int. Telegrafconferentie te Brussel. Bandong, 27 S-pt. (Amo Radio). De Telegrafconferentie te Brussel bepaalde voegen een bij den P. T. T. dienst ontzangen beacht het gebruik van een nieuw in de regeering van de telegrafconferentie, waarvoor buiten-Europesche verkeer 3/5 van het normale tarief verschuldigd is op voorraade dat het gemakkelijk wordoort, d.w.s. adres, inhoud en ondersteeking mtu-voerde vier bedraagt. De nieuwe o-gevoerde p-gevoerde. De volgende conferentie wordt tegelijk met de radio-conferentie in 1933 in Madrid gehouden.

**Mutualis.**  
Blijft tijdelijk belast met de waarneming van het bebeer over het beschiedst West-Preanger-ter standplaats Soekaboemi, de opperouster Bak hoven;  
belast met de waarneming van de functie van bebeer, werkzaam geweest aan het lijkkantoor te Batavia, en is benoemd tot tuinbouw-ouderambtenaar ter standplaats Djilatjaring, toegeweerd aan den bebeer van het tuinbouwbedrijf te Ragoenan, Mageliso.

**Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio).**  
Acht maanden verlof verleend aan den beschouwer T. Oever met lofgang van 4 October e.k.

**Batavia, 27 September. (Aneta Radio).**  
Ervoort ontlast verleden was-ertrick als lid tevens voorzitter van het Volksraadskantoor de directeur van Justitie, m.r. Rutgers, onder dankbetaling;  
benoemd als zijkantoor secretaris van het Departement van Justitie, m.r. Spit; benoemd tot lid van den Gemeenteraad van Madono, Njoon Hong See; benoemd tot legiemer eerste klasse bij het Veiligheidsrecht, Schmitt.

**Hel grondrecht in de Minahassa.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio). Mr. Holleman is gisteren bij de Minahassa teruggekeerd, na een verblijf aldaar van vier maanden ter bestudering van het grondrecht. Het rapport, waarin de oplossing der moeilijkheden aan de hand wordt gedaan zal via het Departement E.B. bij de Regering worden ingediend. Mr. Holleman is gisteren op 4 October met Europeesch verlof.

**Den ontplofing.**  
Bandoeng, 27 Sept. (Aneta Radio) De locomotief van den extrastrein voor het vervoer van militairen van Tjandjoer naar Tjambli is gisteren bij Tjampati ontploofd. De trein uit Buitenzorg, aansluitend op den Tjampati-express, werd hierdoor drie en een half uur vertraagd.

**De Sultan van Soerabaja.**  
Soerabaja, 27 Sept. (Aneta Radio). Gisteravond 2.45 uur arriveerde de Sultan van Djibouti met een gevolg van 30 man. Hedenavond wordt een bezoek aan de Jaarmarkt gebracht.

**Collège van Gedrigheden.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio). Het College van Gedelegeerden nam z.n.s. aan ordonnaties tot verhooring van de uitkerking aan verschillende lokale ressorten, tot wijziging van het reglement op den Paktpostdienst, tot het bekrachtigen van een leeningbesluit van Malang, en tot andere wijziging van de Dienstpostregeling.

**Tot loostand op Bilion.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio). Heden is van Bilion teruggekeerd de adviseur voor Chinese zaken, Mouw, die mededeelde, dat de situatie niet zo ernstig is geweest als aanvankelijk werd ingezien. Hij deert haastig rapport van zijn bevindingen bij de Regering in.

**Gouverneur Hillen in de Voerenland n.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio). Gouverneur Hillen vertoef in de Voerenlanden tot een contractbezoek aan den Soenan.

**Mr. Ein hoven naar Ind e terug.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio). De subsecretaris officieel van Justitie, Ein hoven, die afgeleid bij den Volksbond te Gede is gekeerd, heeft gisteren, keert Juni 1929 naar Indië terug.

**Natuurwetenschappelijk Congres.**  
Soerabaja, 27 Sept. (Aneta Radio). Gisteravond heeft de Natuurwetenschappelijke Congres van de deelnemers aan het Natuurwetenschappelijk Congres. De rede van den heer J. G. J. Uffinkman, burgemeester van Soerabaja, werd beantwoord door den heer De Visser Smits.

**Lang' als'andsch' over N'd' ind e.**  
Batavia, 27 Sept. (Aneta Radio) Naar verhoord is de Australische avonturier, Frank Hunt, voornemens om op 15 October met een Ryan-66 vlieger voor een lange afstandvlucht uit Wyoomang naar Engeland te vertrekken vliegende via Ned-Indië.

**Soerabaja p's b'm'st.**  
Soerabaja, 27 Sept. (Aneta Radio) De zeeplaat Soerabaja is met een groot aantal verklaard.

**NEDERLAND (Aneta Radio).**

**Denguekoortje in Manila.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). De te Jmuiden uit de Levant afkomstige "Polix" van de Kon. N. d. Stoomboot My had de denguevlieging in top, in verband met een afkeer van de bemanning, vermoedelijk tevens de denguekoortje, die momenteel Griekeland telstet. De medische autoriteiten meenden dat het malaria-koortje was, en oonden toe, naar Amsterdam door te verren, waar de zieken naar het hospitaal werden gebracht.

**Nationale Landstormdag.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Morgen wordt de Nationale Landstormdag gehouden. 'twillig duizend landstormers uit alle deelen van het land worden met extratrein vervoerd.

**V.lig'sprok n.**  
Den Haag, 27 Sept. (Aneta Radio). De Belgische leger, die was vervoerd, wordt een aanwijding bij de Haagsche Schouw, den dood van het slachtoffer ten gevolge hebbed, werd in hooger beroep door het Haagsche Hof vrijgesproken.

**Het bestraf hier de bekende zaak van den Belgische chauffeur die de eerste buitenlander was die op borgtocht werd vrijgelaten.**  
Rad. D.C.

**B'no'm'ing van een l'w'rd' n' d' n'g con-ul.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Het Nederlandse Bijbelgenootschap en de Zendinggenootschappen hebben dr. S.C.S. Graf van Rindwyck tot tweede voorzitter van hun bond. Het schip van Rindwyck vertrekt in October uit Holland, neemt deel aan de vergadering van de wereldfederatie van Christelijke studenten in Britsch-Indië en gaat vervolgens naar Batavia, waar zij het begin van Januari kunnen worden verwacht.

**E'n N'derland-ch-Duitche overeenkomst.**  
Berlijn, 26 Sept. (Aneta Radio). De Nederlandse-Duitche overeenkomst ter voorkoming van dubbele belasting is getekend.

**De Indogische Faculteit te Utrecht.**  
Wel reden van besta an  
Den Haag, 23 Sept. (Aneta Radio) Er hebben zich 28 kandidaten aangemeld voor de Indogische faculteit te Utrecht.

**Enstijg vakerong-luk bij Wassenaar.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Naar uit Wassenaar werd gemeld, is bij een botsing tusschen een motorfiets en een vrachtwagen van de heer van Stokvis en Zonen, de heer Berg van Middelburch, gedood.

**De toes'and van Royaa's.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Verhoord wordt dat de toestand van Ryaads thans van dien aard is, dat hij aanmerkelijk is opgeknap.

**De 70'ie ve ja'ard'ag van den ex-ke'z'.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Naar uit Doorn wordt gemeld is dat het gouden die van de hof-uitroep beproven naar aanleiding van den 70-jarigen geboortedag van den ex-keizer, op 27 Januari a.s.

**Een steek n'ng'zaak te De Bil.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). De Rijkshank te Utrecht heeft de steekn'ng'zaak van den G'm'et-architect te De Bil behandeld. De zaak ging over bedragen van 300 en 25 gulden. De eisch luidde vier maanden gevangenisstraf.

**De malaria in D'go'f.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). De minister van Koloniën, Koningberger, heeft zich in het land met de schrijftelijke vragen van het Tweede Kamerlid Ormer, naar aanleiding van de malaria in Digoel tot den Landvoogd gewend om inlichtingen.

**H't Volksbond pal is.**  
Gede, 26 Sept. (Aneta Radio). Jhr. Louzon is tevens lid van de Volksbond, die de lokale lokale betrouwen der Volksbondspaleis.

**Een nieuw 'n conc'n'tialie.**  
Londen, 27 Sept. (Aneta Radio). De Tin-Section, T. S. van de Aneto Mining Trust Corp. L. d. Londen de vorming van een nieuw combinatie in de tinindustrie van Malakka. De onderneming zal deken zijn als de Londen Malay Tin and L. d. een nieuw trust waarin 16 groote maatschappijen met een gezamenlijk productie van ongeveer 16 p.c. van de wereldproductie grauwzand zullen zijn met een maatschappelijk kapitaal van twee miljoen pond sterling.

**S'e'n h'is bijt Kamralid.**  
Den Haag, 26 Sept. (Aneta Radio). Naar het A.K. meldt is, is de laatste vorming van de troepen van de Indische landmacht Kamralid; hij is nu losgelaten door de fractie.

**L'eg'elaten door de fractie . . . nou dat zou hem wat hinderen.**  
Als j. een dergelijke goed b'ijlt hebt als Kamralid, welken wijcht u naar een nieuwe partij. Ea j. blijft rustig zitten. Rd.

**BUITENLAND**

**Eerstige ontploffing te Mellila.**  
Mellila, 26 Sept. (Aneta Radio). Veertig personen werden gedood en 200 gewond als gevolg van een ontploffing van een munitiondepot van het fort Caballeros, betwee oorspronkelijk aan den buitenkant van de stad was gelegd, doch juist in den laatste tijd omringd was door huizen van de inwonende bevolking. Des huizen zijn grotendeels verwoest, toen 40000 pond kruid ontplofte. Geveerd wordt, dat er nog meerdere dooden en gewonden zijn.

**Hoo'de ramp plaats vond.**  
Mellila 26 Sept. (Aneta Radio). Volgens de laatste officiële berichten betroffende de explosie zijn 81 burgers, mannen, vrouwen en kinderen gedood en 200 gewond. Het aantal v'ongelukken, onder de militairen zoowel onder de Europeanen als onder de inwoners, is zeer groot, doch waarschijnlijk voorlopig niet vast te stellen. Van het fort zijn alleen n'g ruies over, volgens het verhaal van 'n ooggetuige.

**Dit is de tweede ramp, welke de Spanische natie binnen enkele dagen heeft getroffen.**  
De ooggetuige vertelde, dat de ramp gebeurde, toen het publiek de theaters verliet en de staten vol waren met naar huis terugkeerende bezoekers. Een p'otlood lichtstraal scheurde den hemel vanden, hetgeen gevolgd werd door een verschrikkelijke ontploffing.

**Glassplinters, schoorsteenpijpen en een modderregen daalden in de staten perer.**  
De menigte, welke door een paniek werd bevange, meende dat een aardbeving plaats had. Niets bleef over van het fort, waartoe een hoog, trichtervormig krat van blokken steen omhoog werd g'voerd.

**Door algehele duisternis werd het reddingswerk zeer bemoeijkt.**

**De Fransch-Britsche vlootovereenkomst.**

De houding van de Verenigde Staten.  
Nieuw, 26 Sept. (Aneta Radio). Uit New York wordt gemeld dat in verband met de Fransch-Britsche vlootovereenkomst, de W'ite Hous een verklaring afgelegd heeft dat Amerika geen partij wenscht te zijn in de geheime diplomatische onderhandelingen; de Verenigde Staten blijven evenwel bereid te nemen aan eenoorlijk samengestelde internationale ontwapeningsconferentie.

**Toezicht op de we'd' opiummarkt.**  
Gede, 26 Sept. (Aneta Radio). De correspondent van Am's a setuit, dat de Volksbondraad aan alle Staten, die de Opiumconventie van G'neve ratificeerden, o.a. ook Nederland en Amerika, een uitnodiging zal zenden om op 15 Nov. twee kandidaten op te geven, waartoe een (?) hooftig Centraal Bureau van Toezicht op de wereldmarkt van opium wordt gekozen.

**Geen Britsch-Fransche loch'vaart-overeenkomst?**  
Londen, 26 Sept. (Aneta Radio). Blijkens een bericht van een Duitse bron, dat een Fransch-Engelisch-Groot Britannië en loch'vaart-overeenkomst getroffen.

**De Volksbondsbegroefing.**  
G'neve, 26 Sept. (Aneta Radio). De Volksbondsbegroefing heeft een plan gekozen strekkende tot vreedzame regeling van internationale geschillen door middel van internationale aangaande non-aggressie en wederzijdsche hulpverlening.

**Naar verdere uitbreiding van de Volksbondsbegroefing.**  
G'neve, 26 Sept. (Aneta Radio). De Volksbondsbegroefing heeft de secretaris-generaal opdracht gegeven, om in het verloop der komende maanden vreedzame regeling der geschillen, n'w'ek red' v'roeger naar alle leden van den Volksbond was g'legrafend, thans ook naar de volgendes: Liechtenstein, Afghanistan, Brazilië, Costa Rica, de Verenigde Staten, Egypte, Ecuador, Mexico, S'jait-Rusland en Turkije te zenden en hen dan te overtuigen, dat de Volksbondsbegroefing bereid is zijn diensten aan te bieden wanneer zaks wordt gewenscht.

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**De arbeidsgeschillen in Australië.**  
De stakers zetten zich schrap.  
Melbourne, 26 Sept. (Aneta Radio). E'drigit nu opnieuw een crisis in het geschied met de havenarbeiders. De grots nationale conferentie van de werkers en transportvakvereniging heeft besloten om het bevel van de Federatie uit te voeren om weer naar het werk terug te keeren; thans worden evenwel plannen in overweging genomen om een beweging op touw te zetten v'arante vakvereniging voor den strijd tegen de wet inzake de transportarbeiders, welke door g'legraderen wordt geschreven als "conscriptie van de arbeiders."

**Uit de Volkenbondvergadering.**

Den rede van Jhr. Louzon over minderheidsproblemen.  
Gede, 26 Sept. (Aneta Radio). De correspondent van Aneta meldt:  
Jhr. Louzon heeft in een rede over het minderheidsprobleem (België), dat de Nederlandse Regering heeft vastgesteld, verklaard, dat het niet naderheidsprobleem aan toenemende belangstelling van den Volksbond wijkt; hoewel het Nederlandsche voorstel tot stichting van een permanente Volksbondcommissie voor minderheidsvraagstukken minnerheidsvriendelijk was.

**Springvloed in Mexico.**  
Mexico City, 26 Sept. (Aneta Radio). Ernstige springvloed heeft ernstige schade veroorzaakt aan de Westkust. Op zijn minst 15 personen werden gedood onder de historische huizen te Jilisco, dat tezamen met Sinaloa, de strafkolonie in de Mariatlandten, het ergst getroffen werd.

**De Zweedsche Regering afg'ru'de.**  
Stockholm, 26 Sept. (Aneta Radio). De Regering heeft haar ontslag ingediend in verband met den uitslag van de verkiezingen.

**De Volkerbondse gads'ing afg'loopen.**  
Gede, 26 Sept. (Aneta Radio). De tweede Volkerbondvergadering heeft de begroting goedgekeurd en is gesloten.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two-hundred houses and shops were gutted and the principal streets of the city were wiped seven-hundred are homeless. The casualties are not ascertained. Seven bodies are recovered, believed many jumped in the ponds to escape to the flames and are drowned.

**Radio en Cablenews.**  
(Keuters & Services).  
Hankou Sept. 26 A very disastrous fire broke out in Hankou, the native city yesterday, and with tremendous rapidity owing to the wind, two

**CHEAP NOVELS NEW TITLES**

FOUND ON THE ROAD by Gret Lars  
 THE RELUCTANT LOVER by Stephen McKenna  
 BIG BROTHER by Rex Beach  
 OH SHOOT! THE SEVEN SLEEPERS. by Francis Beeding  
 RED LILY AND CHINESE JADE by Louis Jordan Min  
 HER PIRATE PARTNER by Ezra Ruck  
 THE WHITE MOUL by Frank L. Packard  
 THE FOUR STRAGGLERS by Frank L. Packard  
 THE BIG MUSKIEG by Victor Rousseau  
 BLACK THUNDER by B. M. Fowler  
 THE LAND OF BIG RIVERS by A. M. Chisholm

ALL BOUND CLOTH F 1.50  
**LIBRARY DELI COURANT**

**OXFORD PYAMA'S**

Nieuwste dessins — Pracht kwaliteit  
**MET ZIJDEN TRESSSEN F 8.75**

**MAAL**

(Eenig te klas mod: huis ter plaatse)



Het. Vorstelijke merk



**Remova Special**

Naar ieders smaak en voor elke beurs

**PHILIPS**

ONTVANGAPPARATEN

De Naam waarborgt de Kwaliteit.  
 Over 14 dagen leverbaar de nieuwe  
**Philips Radio Ontvangers.**  
 Vraagt prijs en demonstratie aan bij het  
**Technisch Atelier „JANSEN“**  
 Medan — Tel: 601 2

Adverteeren in 'De Deli Courant' vergroot Uwen omzet, vermindert Uwe onkosten.

**SHERRY Markies del Mérito**

Een wijn voor den ganschen dag, als lichte morgendrank, als aperitif voor den middag als dessertwijn in den avond.  
 Dry pale per fl. f2.50 per kist 12 fl. f28.—  
 Brown " " f3.— " " 12 " f34.—  
 Sclera " " f3.50 " " 12 " f40.—  
 Amontillado " " f4.— " " 12 " f46.—

vanaf 1880  
 De Agenten voor de Oostkust en Aljeh  
**Firma E. DHERS**  
 TELEF. 65 MEDAN

**Chemicaliënhandel INSULINDE**  
 Kesawan 86 Tel. 1201  
 MEDAN

Het concurreerend adres voor Hospitalen, Ondernemingen en Fabrieken

Wij leveren verbandmiddelen in ieder nummer volgens wettelijk voorschrift.

**KONG CHEE CHONG**

Oudste ROTAN MEUBELMAKER  
 TELEFOON No. 621 — MEDAN — HUTTENBACHSTR. No. 1/3  
 20 JARIG BESTAAN  
**GROOTE UITVERKOOP**  
 gedurende October  
 voor elke 100,— inkoop een cadeau van f5,—  
 VERZUIMD NIET van deze GELEGENHEID te PROFITEEREN. #659

**VENDTUTIE**  
 ten huize van wijlen den Heer J. FLIPSE, Kroesestraat No. 42 op Zaterdag 29 Sept. a.s. des avonds te 6 uur. Verkocht worden rottan-zijde schrijftafel, schilderijen, marmeren versiering, hang- en legkasten, waschtafel, spiegel, dispenskast, servies, glaswerk en keukengerel, potten met planten etc. etc.  
 Met opdrachten belasten zich gaarne de Venduhoouders  
**LAUTENBACH & Co.**  
 3676 Telefoon 65 — 326

**VENDTUTIE** ten huize van den WelEd. Heer J. F. Th. van ERPERS BRAHRANG, op Maandag 1 October a.s. des ochtends te 9 1/2 UUR van ZED. zeer goed onderhouden inboedel w.o. bekleed rottan zijde, Crapeaux bekleed met gobelinstof, moete vloerkleeden, cocovloerkleed, bloemstandaard-, staande saloniampen, eettafelmeeublement in stijl, theetafel, muziekkanje, djati houten slaapkamerameublement in stijl, een- en tweepers ledikanten, kinderledikanten, diverse hang- en legkasten, zeer mooi ingelegd Javadijati schrijftureau met stoel, boekenkast, boekenrolen, compleet eetervies. Perfect honkabel met oven etc. etc.  
 Een zeer mooie en groote partij planten w.o. ochtideeën, Chelverues, palmen  
 Uit de hand te koop twee Beaumontgewaren met ammunisie en pessen.  
 Met opdrachten belasten zich gaarne de Venduhoouders  
**LAUTENBACH & Co. Tel. 68-325**

**GROOTE UITVERKOOP - 20 % KORTING**

(voor contant of onder rembours)  
 Profiteert van deze gelegenheid.  
 Koopt reeds thans Uwe cadeaux voor de a.s. feestdagen.

**N. V. SUMATRA STORES LTD.**

(Nillmygebouw) Medan

**THEE en KINA**  
 Ervaren Thee en Kina-Planter  
 reeds 16 jaar als  
**ADMINISTRATEUR**  
 werkzaam, zoowel op Java als op Sumatra, administratief goed onderlegd, veel practijk in ontginningen, aanleg wegen, bouwwerkzaamheden enz. zoekt een hem passende betrekking. Uitstekende referentie, stuur hem ten dienste. Leeftijd, 40 jaar, krachtig gezond.  
 Brieven onder No. 3956 Adm. Deli Courant.

**Boekhouder-werkzaamheden**  
 kunnen nog aangenomen worden voor enkele dagen in de week  
 Brieven onder No. 3769 Adm. Deli Courant.  
**Te koop**  
**1 Mauser karabijn,**  
 cal. 9 m.m. als nieuw  
 f 200.— met gas en 170 patronen.  
 Brieven onder No. 3702 Adm. Deli Courant

**Jong Assistent**

met goede vooruitzichten, vroeger officier, uit goede familie.  
 zoekt kennismaking met beschaafde Dame, om na wederzijdsche kennismaking een huwelijck aan te gaan  
 Brieven met foto onder No. 3724 Adm. D. Crt.

**MENGOETJAPKAN BANJAK TERIMA KASIH!**

Saja YEU HOON HE merk JOO BEE, Silaustraat Tandjong Babel menengakan dengan sesoenggoehaja bahasa seorang anak saja telah dihangapi semajam penjakit dari oemoer 19 hari sampei 3 boetan.  
 Selama jang terseboet saja djoeqa tidak seunjaja pada mengichtarkan obatja, dan saja soedah goenaka bermajam? Alas Dokter dan obat TIONG HOA teragi djangan kan semboeh malah semangkin berat saja dan saja sendiri punoer tidak ada harapan mengatakan jang anak saja itoe bisa lepas dari pada haja penjakit jang terseboet.  
 Maka dengan pertolongan padooka Tean Doctor VAN LEENT, Doctor dari Hospital-vereening Telok mengobati akan anak saja jang terseboet didalam seminggoe lamajaja anak saja itoe telah semboeh dari penjakitja.  
 Maka dengan berbesar hati menerima sjoekeer dan mengoetjapkan banjak terima kasih dihadapan padooka Tean Dr. VAN LEENT jang soedah begitoe beroesah pajah merawati akan anak saja itoe, bagai saja tidaklah dapat akau membalas atas djasa dan pertolongan padooka Tean Dr. VAN LEENT itoe adaja.  
 Saja jang berbesar hati,  
 YEU HOON HE  
 8718

**Toko-ventutie op Maandag 1 Oct.**

a.s. des avonds te 6 1/2 uur in MAISON FLORA gelegen naast de Sociëtel, eigden Heer E. HUBER te BEGING TINGGI. Verkocht wordt: het mobiliair, winkelinventaris, groote voorraad provisien, -drank, sigaren, sigaretten, parfumerien, toiletartikelen, schrijftoelaten, etc. etc.  
 Met opdrachten belasten zich gaarne de H.H. P. PLAT, Tebing Tinggi Tel. 22, W. v. d. VORT, Tebing Tinggi Tel. 1, G. J. PLOIGERS, Administrateur - Soengai Sarwoetjoer, Tel. Tebing Tinggi - No. 1, en de Venduhoouders  
**Lautenbach & Co. Tel. 69-325**  
 3632

**ENGLISH NOVELS**  
 BOEKHANDEL DELI COURANT

**APOTHEKERS ASSISTENTE**

Jonge dame in bezit bovenstaand diploma zoekt plaatsing, liefst in groot Hospitaal.  
 Brieven onder No. 3723 Adm. Deli Courant  
**Gevraagd**  
 voor administratie en eenvoudige BOEKHOUDING  
**een geroutineerde kracht**  
 Brieven onder No. 3722 Adm. Deli Courant.

**BOEWEN IN HET OERWOOD**  
 door Prof. ALBERT SCHWEITZER.  
 Vertaald door J. EIGENHUIS en H.M. EIGENHUIS—van GENDT.  
 Nieuwste ervaringen en opmerkingen van een arts in Aequatoriaal Afrika.  
 geb. f 2.30  
 Nu Albert Schweitzer en zijn werk midden in de belangstelling van het publiek staan komt dit vervolg op zijn boeken juist van pas.  
**L DELI COURANT**

**VENDTUTIE** ten huize van den WelEd. Heer J. M. BROEKMEIJER, Kanonnenweg No. 10, op Donderdag 27 September a.s. des avonds te 6 uur van ZED inboedel w.o. met loer bekleed djati zijde, bronzen schemeplamp, staande klok, vloerkleeden, portiers, el. kronen, olieverfschilderijen, etseen, aquarellen, Stuurway Tropen piano, twee- en driedielige spiegelskasten, kinderbedden, toilettafel, wit gelakt lit-jumane, compleet 12 pers. eetervies, kristal, een zoo goed als nieuw gasfornuis, planten in potten, buitang mas. etc. etc.  
 Met opdrachten belasten zich gaarne de Venduhoouders  
**LAUTENBACH & Co. Tel. 68-325**

**RECLAME WEEK**

ELKE KOOPER VAN EEN PAK a 1-POND  
**GOENGOENG ROSA THEE**  
 (Prijs 1,05)  
 ONTVANGT gedurende de week van 24 Sept. t/m 1 October GRATIS een heerlijk stuk LAVENDER ZEEP.  
 Uitsluitend bij:  
**GHO LENG en SIN SENG HAP**

**Uitslag RANJA Kleurwedstrijd**

Serie A leeftijd (benen 13 jaar.)  
**PRIJSWINNAARS(TERS):**

Bertha Zwartjes	Willy v.d. Molen	Hans de Leeuw
Adriana Zwartjes	R.B.C. van Grombkow	Jan de Grayter
Lie Soei Kim	Miepje Pak	Mia van Wierden
Jetje Bhing	Tjoa Tjoeng Hoo	Go van Eik
Mary de Haas	Tjie Hok Kian	Aldy Picard
Freddi Brunv.	M. E. Bolmeyer	Bob Oe tel.
Ise Vermeeten	Wim Tausent	Toosje Pijpers
Gretha Rauwerda	Alfred Benjamins	L. A. Woer
Anni Raedt	Stanley Power	Rudi Poeschmann
Willy Broekhals	P. H. Matray	Eveline Versfeld
Jacky Brussée	Slias	Kets van Beesten
Jenny van Gelderen	Jan Duyvendak	Ely Dwarshuis
Annie Blom	F. W. Zondag	Corrie Sicama
Gijs Bagule	Jo Gerritsen	Anna Pijpers
Ludolf Meider	Edy Zondag	Essa Muller
Hansy Richter	Frans Jan Blihot	F. Rottevoel
Dik Hoover	Mies Duyvendak	Alice van Naarssen
Lientje Bhing	Jantje Oei	The Tieng Hin
Anny van Gemert	Sriati	Filip Gors
Teetje Coert	Richard Teerlink	Bobbie van Naarssen
Corry Wouter	Adeline van den Broek	Han Muller
C. G. Schaffer	S. A. van Daalen	Dieter Rabo Brookhuys
Frans Abraham	Kees Bak	Kees Corst
Mily v. d. Capellen	Jan van Praag	Hans Staal
R. Laurens	Willeen Klein	
Sjoerd Westra	Frans Grasso	

De prijzen werden heden door ons afgezonden.  
**E. DUNLOP & Co. BATAVIA.**

Amsterdam, 5 Sept. '28.

Eenmaliger begin. De impressario van de bruin Sluys. Het bekende en bekende...

Al eenige tientallen jaren geleden bestaat hier ter stede een begrafenisvereniging. Neen, er bestaan er meer, in allerlei prijzen en klassen.

Toen de heer Sluys van directeur afkwam was getrouwd, dat wil zeggen, nadat hij ook tot zijn vaderen verzameld was, ging het directiegeschap over op een stier vrouwe.

Hij richtte nu een particuliere begrafenisvereniging op, deze niet uitsluitend voor zijn stamgenooten en om goed te demonstreren...

Ik hoor het u zeggen: Wat wil Maria van de wijk met dat macabere begin? In de heelmakal...

De eerste en de tweede koning (dit versta de koning van de bruine muse) uit Louis de twaalfde is niet van mij en toen kwam de hoofdstad aan de buik...

Ziezo, Den Haag en Rotterdam hebben de eerste en de tweede koning (dit versta de koning van de bruine muse) uit Louis de twaalfde is niet van mij en toen kwam de hoofdstad aan de buik...

Jege's uit de beide Zuid-Hollandsche muziekopvoeringen wisten niet, dat de kunstindustrie, die Josefienje bracht naar Scala in de Wagenstraat, naar het Tuschinsky-theater...

De heer Sluys ertoe kwam, zijn begrafenis ondernemerswerkzaamheden af te wisselen met het exploiteren van het stemmeapparaat, de beenen, en voorzover hier toebehoort de Trance-Atlantische divette, ik kan het u niet zeggen.

Ja, hier in Amsterdam trad Josephine Baker op in het Concertgebouw. Een heilig schennis! Niet zo erg als in Den Haag waar het orkest bij haar verschijning het Wilhelmus speelde.

Ik heb van haar optreden in de Folies Bergère te Parijs geen aangename herinnering. Het was in het najaar, de vreedmoedige waren weg en de Franche bleven kom...

Het scheen dan ook aanvankelijk niet te willen lukken. In weerwil van de wachpouze politieren van de 'koffiebrunne'. Maar hardnekkig hield zij vol.

In Trisonan aan het Lidsche plein, waar zij a'lineer van de Rue Fontaine repteerde, had zij zóór succes.

Hier kon zij in een stampvolle zaal haar uitbundigheid uitleveren. Het schijnt toch, dat er niet zoveel Hollanders de Parische nachtingen hebben bezocht als men wel oppervlakkig zou meenen.

Zij deed hier in Trisonan en in Den Haag in 'Palais de Danse' precies dezelfde aardigheden als in de tijd van haar eigen 'bolle' onderheerjas over het kale 'kruijn's' kriebelen, dikbaikigen van den 'bolle' strippen om met zóó rond te huppen tot hilsiteit van de oorzakend, terwijl de pat'eter en soms hun trouwe eg's den traditioneelen lach van den aan kleepijn-laboreerenden boer vertoopen, en meer van die caprijes. Altemaal bestuurd en verdoeld te Parijs, Wenen en Boedapest.

Zooeven noemde ik het multinationale vechtlustig. Het is tuschen haar en die begrafenis-kunst-ondernemer op een ruie uitgelopen, waarbij de consul en een 'deurwaarder en een advocaat aan te pas kwamen.

Het begon al met pech voor den heer Sluys bij de joyeuse entree Zaterdagmiddag. Het gedrang op het peron na later op het Stationplein was zóó groot dat men er de impressario medegeders de leden van het comité van ontvangst vreed van de divette werden gescheiden en voor hanzelf de politie slechts met veel moeite rilm van kon maken.

Er was, waarlijk niet ten onrechte, gejammerd dat voor een exotisch cabaretjuffer van twélfkleurige kunstwaarde de Hollander van de waarschijge Nederlandsche kunstenaars vele 'um Bro ghen'. En daar vormt zich den intocht van Josephine in de hoofdstad, een comité van ontvangst, waarin stillet hebben 'n paar lui van het slag dat hij in als zijn naam in de krent staat bij artist'publica en andere gebeurtenissen van dit genre, maar ook serieuze kunstenaars als de architect Wijdeveld, de toneelspeler Henri Eerens en... Eouard Verkade.

Niemand begrijpt waarom. Het zal wel niet waar wezen wat gekromd wordt, dat meneer Sluys aan elk van de heren een vijfbijlt heeft beloofd voor wanneer zóó over honderd jaar bij leven en welzijn in de omstandigheden verkeeren zich te moeten laten begraven of verassen.

De fotoacht was, op de burry bij het station, nogal magis. Er waren menschen langs den weg, omdat die teverens was aangekondigd, maar de kijkers werden telurgesteld, omdat het kleumsche multinationale, achtte auto zat en maar een, in volterrouw zittend alap handje naar buiten liet wuiven.

De impressario's zorgen begonnen bij het schelden van de markt. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars.

De impressario's zorgen begonnen bij het schelden van de markt. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars.

De impressario's zorgen begonnen bij het schelden van de markt. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars. Josephine is weldadig, zeggen haar bewonderaars.

Advertisement for baby food featuring an illustration of a baby and the text: 'Uw baby's leven is kostbaarder dan juwelen; bewaart zijn gezondheid door hem te voeden met Glaxo. Het voedsel dat geneesheeren aan hun eigen kinderen geven. Het is ook voor uw baby het allerbeste! Vraagt uw dokter!'

met den naam Peppo Abatino (te Parijs zeld men dat hij haar echtgenoot was, betreen zij beiden noch bevestiging, noch tegenspraak) namen een Amsterdamsch advocaat aan, en het einde was een compromis tuschen den kunst-exploitant, hm! en de kunstenaar, hm! welke laatste 600 dollar van haar schameel loon liet vallen.

En Amsterdamsch bled sprak van den dwang, dien het bruus dansereje was opgelegd als van 'Josephine in ketenen'. Of miss Marije Becher Stover, kon zij er kennis van nemen, zich ginspireerd zot weten tot het schrijven van een op te d'at 'Hut van Oom Tom', meen ik te mogen betwijfelen.

Wel zou ik den nieuw-bakken impressario, al de soep die hij heeft gehal, den raad willen geven: 'Doodgraver, blijf bij je schop'.

NEDERLANDSCH-INDIE

Onze Indische luchtmacht. Zentgraaff is op bezok geweest bij de luchtvaartafdeeling en schijft er o.a. over in het Soer. Hblad:

Wij hebben ook nog wat gesproken over de huidige samenstelling onzer vliegmacht, voor zoover deze natuurlijk opgemikt kan worden behandelde.

Volgens het Kon. Besluit van 11 Mei 1925, no. 45, bestaat de formatie uit 6 escadrilles, verdeeld in 2 vliegtroepen elk van 3 vliegdreinen (escadrilles), ter sterkte van 6 vliegtuigen.

De sterkte bestaat echter alleen op het papier; in werkelijkheid is zij slechts voor de helft aanwezig. Men voert de goede formatie niet uit... omdat er geen geld is, en in dit opzicht is de Zandmacht in ongunstiger conditie dan de Zee-macht, die niet zóó is gebonden aan eene bepaalde organisatie.

Zoo heeft het Leger thans: 1 escadrille verkenningjagers (Fokker) gevechtvliegtuigen, 1 id. lange afstand-verkenners (Fokker) id., 1 id. De Havilland, id.

En het geheele personeel bestaat, met de leerlingen, uit 80 officieren en minderen.

De leerlingen beginnen zich te oefenen op een Avro-toestel, dat voor hen het minste gevaar bield.

Maars zouden zóó op een Fokker moeten, doch die is voor hen te sterk en da hert men in de De Havilland een goeden tusschen-vorm. Want de ongoefonde heeft een toestel noodig dat natuurlijk ook de fouten van den leerling demonstreert, zonder daarop schiet zóó zwaar te reageeren, dat het moeilijk weer in 'n goede positie is te brengen. Dus: een buitengewoon handzaam toestel, dat gemakkelijk reageert op het bestuursmechanisme.

En Avro doet dit; deze toestellen halen slechts eene matige snelheid, terwijl de De Havillands 120 K.M. halen en de Fokkers zelfs 240 K.M. per uur.

En De Havilland verelecht dus eene fijne hand; een Fokker, machting en zwaar, maakt langzaamhand een ruwe hand, welke hem de haas moet blijven. Vooral het profiel van zijn vliegtuig is van buitengewoon veel invloed op de kwaadaardigheid van dit toestel.

En Fokker heeft een dikke vleugel, en aero-dynamisch is dit een zeer gunstige conditie voor zijn veiligheid, doch dit maakt hem ietwat lastig hanteerbaar. Fokker - zoo zegt men - moet oppassen dat hij met zijne zeker uitstekende werk niet te veel de richting van het verkeersvliegtuig ingaat. Met Fokkers maakt men den 'sneheldiverger'; zij die lang met deze toestellen hebben gevlogen, verliezen de fijas hand bij dit zwaardere werk.

Men houdt hiermee terdege rekening, door hen nu en dan weer te brengen naar de De Havillands, tot herwinning van een soepele hand.

In oorlogstijd moet het groote werk voort al worden gedaan door de één persoons-jagers, want dit zijn de gevechts-instrumenten bij uitnemendheid. En die jagers hebben uiteraard niet zóó dikke vleuzels als de Fokkers, doch staan zóóver tusschen dik en dun in. Zoo zijn ook de Engelsche Game-cock's.

Zoo'n gevechtsjager voor één man moet een toestel zijn, zóó licht dat het - bij wijze van spreken - al reageert als er maar tegen blaast; en dus geschikt voor de doiste acrobatische.

Deze toestellen (jagers) zijn de backbone van elke luchtmacht, en zij moeten ongeveer 50 PK. hiervan vormen.

In Indië zijn wij zoover nog niet. Krigt men een escadrille dezer hypermoderne eenzels-jagers, dan blijven verder de De Havillands als tusschen-toestellen in gebruik.



Raquel Miller, de bekende Parische tooneelspeelster, zou in September in Berlijn optreden.



De kort geleden overleden Engelse Staaten van Lord Haldane. Hij werd in 1906 minister van Oorlog, in 1912 Lord-kanselier.



De verloofde van Gene Tunney, de 21-jarige Mary Lander.



Van rechte naar links: Sir Austen Chamberlain, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, die nu een reis maakt voor hetstel van zijn gezondheid. Lord Hailsham, de tijden afwezigheid van Baldwin plus tevergeefde premier was, met voorbijgaan van Churchill, die eindelijk de aangewezen persoon was. Beveridge, de Duitse socialistische minister van Buitenlandsche Zaken, die insake den parankentker-kwaade zilke markwaaigade verklaringen aflegde.



Van rechte naar links: Sir Austen Chamberlain, de Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, die nu een reis maakt voor hetstel van zijn gezondheid. Lord Hailsham, de tijden afwezigheid van Baldwin plus tevergeefde premier was, met voorbijgaan van Churchill, die eindelijk de aangewezen persoon was. Beveridge, de Duitse socialistische minister van Buitenlandsche Zaken, die insake den parankentker-kwaade zilke markwaaigade verklaringen aflegde.

Advertisement for 'SOLOMITE' building material. Text includes: 'Het bouwmaterial voor: VILLA- EN WONINGBOUW. Fabrieken, Magazijnen, Kantoorgebouwen, Ziekenhuizen, Fermenteerschuren, Gezinswoningen, Petroleum- en Benzine opslagplaatsen etc. Vraagt monsters, prospect en inlichtingen bij de Importeurs: VANNIE & Co., MEDAN. Telefoon 1109'.





## RIJN- & MOESELWIJNEN van DEINHARD

Deidesheimer                      Liebfraumilch  
Niersteiner  
Rudesheimer                      Zeltinger  
Forster Langenacker  
Berncastler Lay                  Erdener Treppchen  
etc. etc.

Importeurs:  
Handel Mij. „DELI-ATJEH”

### APOTHEEK RATHKAMP

Groothandel in Geneesmiddelen, enz.  
**OPTICIENS**  
Spekmanla 2 - MEDAN - Tel. 212 en 1271

### ORTEX SANITARY TOWELS

Het IDEALE hygienisch  
damesverband.  
Geocomprimeerd en  
ongecomprimeerd

**BOENWAS 150**  
PER  
GROOTE BIERFLESCHE

**WOONHUYSEN**  
HINDOESTR. 2A - TEL. 1056

KANTOORBOEKEN  
Boekhandel Dell Courant.

## Betrouwbaarheid

Op 7 Juli 1928 werd door een Junkers Monoplane bestuurd door de Heeren  
RISTICZ en ZIMMERMANN het

**WERELD UUR RECORD GEBOKEN**

doordat bedoeld vliegtuig 65½ uur in de lucht bleef

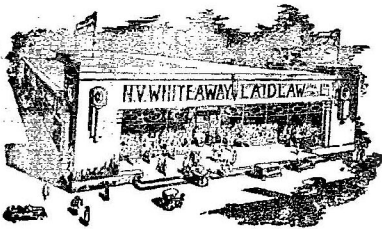
De motor liep op

# Shell

## SMEEROLIE

De Bataafsche Petroleum Maatschappij  
HANDELSZAKEN.

# WHITEAWAYS



HEEFT U ONZE  
**GROOTE NIEUWE CATALOGUS**

REEDS ONTVANGEN?

ZOO NIET, WORDT DEZE U OP  
AANVRAAG GRATIS TOEGEZONDEN

**N.V. WHITEAWAY LAIDLAW**  
Phone 1200                      MEDAN                      Paleisweg 4

## ORANJE BIOSCOOP

OFFREERT

Hedenavond

Hedenavond

de UNIVERSAL JEWEL

## „HET RENBAAN-SCHANDAAL”

(DOWN THE STRETCH)

met Robert Agnew, Marian Nixon, V. True Boardman en  
Lincoln Plummer in de Hoofdrollen.

Dit is niet alleen een sportieve film, maar tevens is dit een onzer beste renbaan-films van  
de laatste jaren, een amusements film zonder pretentie, die een aardig kijkje geeft achter  
de schermen van het renwezen

**SENSATIONEEL!                      EMOTIEVOL!                      REALISTISCH!**  
Toch gewone prijzen.

## EMPIRE THEATER

OFFREERT

DONDERDAG 27 SEPTEMBER TOT EN MET DINSDAG 2 OCT.

De Universal-Super-Production

## HET VIERDE GEBOD

(THE FOURTH COMMANDMENT)

met  
**BELLE BENNETT, MARY GARR en HENRY VICTOR** in de Hoofdrollen.

Een grootse en sensationeel drama met een overweldigende meeslepende climax. Een  
film met een lach en een traan, het machtigste liefdesverhaal dat ooit op het zilveren  
doek vertoond werd.

Nimmer tevoren zagen wij een meer realistische uitbeelding van het oeuwenoude conflict  
tusschen echtgenoot en moeder om de liefde van den echtgenoot en zoon.

SPEELDATA

Royal Bioscoop	3 - 5 October	Kisaran	16 - 17 October
Siamar	7 - 8	Galang	20
Teling Tinggi	11 - 12	Bindjel	23
Tandjong Poera	14 - 15	Tandjong Poera	26
Tandjong Balei		Langa	28 - 29



N. V. ELECTRISCHE KOFFIEBRANDERIJ

**HOCK SENG LIE & Co.**

TEL. 533 EN 642 - MEDAN - DEPOTWEG 17

TJAP ROEMAH

Vergeet in geen geval een proef te nemen van de in onze fabriek gebrande LIBERIA  
ROBUSTA, ARABICA en EXCELCA koffieboonen. Deze boonen zijn van eerste  
kwaliteit, doch niet fijn gemalen en verkrijgbaar bij de N. V. Handel Mij. BAN SIN  
Telefoon No. 9 Medan, SIX SENG HAP en andere kedsch.

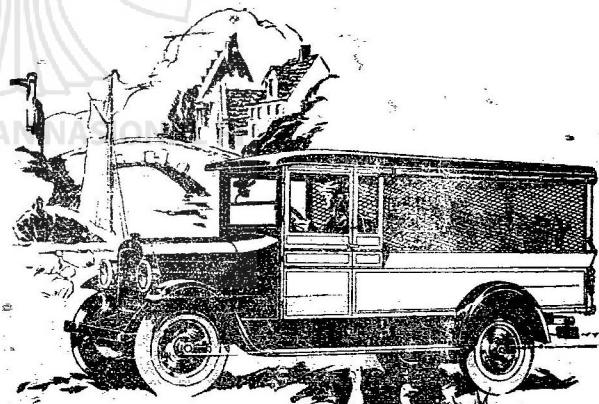
Op verzoek zal eerstgenoemde firma de boonen voor U (fijnmalen).

Deze koffie heeft een verrukkelijke aroma en een heerlijken smaak en is onvermengd. Een proeforder zal U dit bewijzen.



# GRAHAM

VRACHT - WAGENS



**BETER  
IN ALLE OPZICHTEN.**

Bij de GRAHAM BROTHERS TRUCKS vindt U betere materialen—betere constructie—grotere prestaties—  
kortom in elk opzicht meer waarde, dan U ooit dacht, dat eenige truck kon bezittigen. En het is de  
zeldzaam meeslepende werkwijze, gecombineert met de beroemd geworden economische voortdurende en  
betrouwbare service der Graham Brothers, welke hen in die vooruitstaande positie hebben geplaatst die zij  
heden zoo terecht innemen.

Graham Brothers zijn de grootste, uitsluitende truckbouwers ter wereld.

VRAAGT DEMONSTRATIE EN PROEFRIJ.

4 Ton chassis,	netto laadvermogen	750 K.G.,	extra voor bovenbouw	400 K.G.	F. 2800,-
1 Ton chassis,	"	1000	"	300	F. 3700,-
1½ Ton chassis,	"	1500	"	400	F. 4750,-
2-2½ Ton chassis,	"	2000	"	750	F. 6250,-

(Zes cilindres)

(EXCLUSIEF RESERVEBAND)

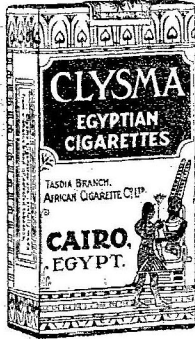
**N. V. „VELODROME” Soerabaia.**

DJEMBER - KEDIRI - DJOCJA - SEMARANG - TEGAL - BANDOENG - WELTEVREDEN - MEDAN.





# CLYSMA Cigaretten



Verkrijgbaar in de volgende modellen en verpakkingen

Clysma A zonder mondstuk	in blikjes van 50
" No. 2 "	" " " 50
" " 10 met goud mondstuk "	" " " 50
" " 10 " " " "	" " " 20
" " 12 " stroo " " "	" " " 50



Wij ontvingen deze week wederom een zending

## FIAT 520 TORPEDO'S

in verschillende kleuren.

Deze schitterende Italiaansche wagen met zijn soepele motor, waarvan de krukas zeven maal gelagerd is, klimt op PRISE DIRECTE zooals nog nooit tevoren een Europeesche wagen deed.

PRIJS MET RESERVEWIEL MET BANDEN f 4050.- VRAAGT PROEFRIJ.

## N. V. FIAT Import Company

Soekamoelja 3

Medan

### SPORT EN SPEL

#### ATHLETIEK.

##### De perspectieven der atletiek.

Het H.B.M. heeft een onderhoud gehad met den heer J.W. Meyer, secretaris van de technische Commissie der K.N.A.U., die leider is geweest van de Olympische atletiekwedstrijden.

Over de afwikkeling der atletiekwedstrijden was de heer Meyer, met inzien van den eenstemmigen, zeer tevreden. De eerste dag heeft hem grote zorgen gebaad, doordat de regeling aanvankelijk niet juist bleek. Het groote ongeluk was, dat de leiding der Olympische Spelen zich ook met de interne leiding der wedstrijden bemiddelde. Voor den tweeden dag heeft hij daarom maatregelen genomen, die voldoende verbetering brachten. Hij roemde voorts het optreden der internationale atleten en juryleden en vooral die Duitschers, die voor hun verwachtingen niet verruud zorgden, maar zich niettegenstaande de vele leusertellingen, toch voorbeeldig gedroegen. Een groote fout vond de heer Meyer de onoordeelkundige samenstelling van het programma. De eerste dagen waren mooi, maar overvloedig, terwijl de programma's de laatste dagen vrij veelvuldig waren. De tienspan, die gedurende de laatste dagen werd verwerkt, verdient zeer zeker belangstelling, maar die kan alleen gevoel worden wanneer ieder resultaat bekend gemaakt wordt.

Wat de Nederlandsche atleten betreft zield de heer Meyer, dat er groote vooruitgang in de prestaties waren te constateren, doch deze kwamen tegenover het publiek niet tot uitdrukking, omdat deze voorlezingen werden overtroffen door een nog grootere vooruitgang der buitenlandsche atleten. De praktijk van drie Olympische Spelen, aldus de heer Meyer, heeft mij geleerd, dat wil er iets van de deelneming aan Olympische Spelen terecht komen, die Nederlandsche atleten permanent in training moeten blijven onder leiding van een goeden oefenmeester en dat zij de beschikking moeten krijgen over perfecte loca.

Na de afsluiting der N.A.U. gedurende den oosten toenden de Spelen te Antwerpen een verandering ten goede in de prestaties der Nederlandsche atleten. Bijna alle

Athleten, die toen naar voren waren gekomen, werden gedurende 1 1/2 jaar opgevoerd voor de Spelen te Parijs. Daarbij bezetten zij betere plaatsen dan bij het zoo juist afgevoerd atletiektoernooi. Sindsdien is het gros van deze kern afgevoerd en de twee jaren voor de Amsterdamse Spelen bleef niet voldoende te zijn om de opengevallen plaatsen door jongeren te doen bezetten.

Er zijn verschillende jonge krachten naar voren gekomen, maar zij waren nog niet rijp voor een dertigjarig wereldtoernooi. De heer Meyer roemde de door Kamerbeek, Broos, Avg. Zeevers en Klaas geleverde prestaties, maar toch toonden ook zij nog een groot gebrek aan internationale routine. Een groot

deel vond hij het ook, dat eenige sterren een minder juiste houding tegenover hun collega's hadden aangenomen, doch daarover wilde hij zich niet verder uitlaten. Wel Nederland in 1922 bij de atletiekwedstrijden te Los Angeles uitkomen, zoo dienen wij niet langer in hetzelfde kringetje te blijven rondraaien. Er moeten goede atletiekliehanen en terreinen komen en de leiding onder leiding van een goeden oefenmeester mag niet worden onderbroken.

Er moet een kern komen van jonge, van het begin af goed geleide atleten. Als dan nog geregelde contact met buitenlandse voorzitters, met die perspectieven werkzaam van dien aard, dat met meer succes kan worden deelgenomen en zal ook de belage, stelling voor de atletiek groeten.

Kan aan deze voorwaarden niet worden voldaan, dan is het beter van deelneming af te zien. Het één en ander is echter erg zeer afhankelijk van den stand der financiën en daarom acht de heer Meyer het noodzakelijk, dat voor alles de leidende kringen hieraan onvervuld hun aandacht schenken.

Niettegenstaande het geringe succes over voortgevoordigers verwachtte de heer Meyer toch een goeden invloed van de juist gedingde Spelen op de atletiekoefening in ons land.

##### Het sintelbaan-vraagstuk.

Het clubblad der vereeniging U.D.I. te Arnhem bevat een beschouwing over het sintelbaan-vraagstuk. Bij behalving, zoo vangt de schrijver ervan aan, wordt er door K.N.A.U. propaganda gemaakt voor den aanleg van sintelbanen, omdat naar hun meening (welke ik zeker niet zal bestrijden) top-prestaties alleen op zulk een baan mogelijk zijn.

Ku had ik het voorrecht om enkele dagen de Olympische atletiekwedstrijden te kunnen bijwonen en daar viel het mij op dat wel zulk een baan een onderhoud verschaft. Vanzelf roes toen bij mij de vraag wat moet een sintelbaan niet kosten per jaar? En dat is nu het vrenden van alles, wij hooren wel dat de K.N.A.U.-leiding aandringt op sintelbanen, maar wij ontvingen nimmer een voorlichting omtrent aanlegkosten en onderhoudskosten. Zoo stal ik mij bijv. voor, dat het voor een Provincieplaats financieel ondoenlijk is om zich de wuelde van een sintelbaan te veroorloven en ik meen dat ook in andere Provincieplaatsen deze gedachte vrij algemeen is. Nu de K.N.A.U. evenwel sintelbaan-propaganda voor het gehele land zal het toch bij ook wel financieel mogelijk zijn. Men maakt toch immers geen propaganda voor onmogelijkheden. Het zal dus Arnhemmers en met ons wellicht nog vele anderen in den lande hoogst aangenaam zijn, indien het K.N.A.U.-bestuur eens een bespreking van aangeer en onderhoud eener sintelbaan publiceert.

Het H.B.M. heeft terzake een onderhoud met den heer. Kreisman gehad. Die zei, dat in Nederland een sintelbaan op 8 à 10.000 gulden komt.

### WIELRENNEN.

#### Om het clubkampioenschap van Nederland.

Op de Veluwe werd de wedstrijd op het clubkampioenschap van Nederland verreden. De renners, die aan dezen wedstrijd deelnamen, hebben het zeker niet beter kunnen eren, want het was een wedstrijd, die de wegen die teengergel van de droogte der laatste weken zeer slijffig waren, verkeerden in het milde regen's van den aan den wedstrijd voorgaande nacht in een uitscheiding van de wegen. Het was een wedstrijd, die de renners van Nederland verreden. De renners, die aan dezen wedstrijd deelnamen, hebben het zeker niet beter kunnen eren, want het was een wedstrijd, die de wegen die teengergel van de droogte der laatste weken zeer slijffig waren, verkeerden in het milde regen's van den aan den wedstrijd voorgaande nacht in een uitscheiding van de wegen. Het was een wedstrijd, die de renners van Nederland verreden.

Om precies 10 uur startte de eerste club, Olympia (Amsterdam) en steeds met vijf minuten achterstand volgden de andere clubs: Het Zuiden, Germania (Amsterdam), D. T. S. (Zaandam), de Kampioen (Schiedamschen), De Bataaf (Halfweg), Excelsior (Amsterdam), de Germaan (Amsterdam), de Arand (Utrecht). In tegenstelling met andere keren, duurde het niet lang voordat wij een paar regel konden noteren, vervolgt het H.B.M. Daarop het slechte stuk weg tusschen Hoenderloo en Otterloo, moest de Amsterdammer B. Monteman den strijd opgeven. Hij kreeg een lek in zijn wielband en daarna een lek in achterband. Hij wendde naar de controle van Otterloo en was vast van plan om direct weer zijn clubgenooten te volgen. Om te controleren of de verschilden club op elkaar waren ingesloopen, reden wij naar de eerste controle te Otterloo. Hier bleek ons, dat Olympia (Amsterdam) met 2 minuten voorsprong de leiding had op Sparta (Den Haag). Precies op tijd passeerde het Zuiden. Germaan uit Amsterdam liet heel lang op zich wachten. Eindelijk, ongeveer vier minuten na de laatste controle, kwam het niet slechts drie man. Men deed ons mede, dat A. Roskam, A. Rohde en G. de Wit met handgreep de kampen hadden gehad. Ook D. T. S. (Zaandam) had zware verliezen geleden. Het was niet meer dan een paar minuten, die echter erg in uitstekende conditie verkeerden, kwamen zij aan.

In den loop van den wedstrijd vielen nog meerdere deelnemers uit. Als volgt kwam de vereeniging ten slotte binnen: Olympia (Amsterdam) 5 uur 27 min. 12 sec.; Sparta (Den Haag) 5 uur 33 min. 10 sec.; Het Zuiden (Eindhoven) 5 uur 28 min. 56 sec.; Germaan (Amsterdam) 5 uur 27 min. 15 sec.; Bataaf (Halfweg) 5 uur 29 min. 10 sec.; de Kampioen (Schiedamschen), D. T. S. (Zaandam), de Arand (Utrecht), zoodat dus reep, Olympia, Germaan en Het Zuiden den isten, Zden en 3den prijs wonen.

Na afloop werd echter nog geprotesteerd tegen het feit, dat de heer Koster, lid der sportcommissie, spot toegestaan had een uitgewaarden renner van Olympia zijn fiets leende aan Brillman, toen deze door een defect aan zijn fiets niet verder kon.

Het protest werd toegewezen, zoodat Olympia gedisciplineerd werd. De uitslag werd dus: 1. Germaan, 5 u. 27 min. 12 sec.; 2. Het Zuiden, 5 u. 28 min. 56 sec.; 3. Sparta, 5 u. 33 min. 10 sec.; 4. De Bataaf, 5 u. 39 min. 19 sec.; 5. D. T. S., 6 u. 1 min. 0 sec.; 6. Arand, 6 u. 15 min. 30 sec.; De Kampioen 6 u. 17 min. 20 sec.

#### TENNIS.

##### De drie-provincieën-wedstrijd

Te Assen heeft de jaarlijksche wedstrijd plaats gehad tusschen de drie tegenwoordigste ploegen van Friesland, Groningen en Drente. Friesland won den wedstrijd met 10 punten. Groningen verloor er 8 en Drente 6. De uitslagen waren: Groningen—Drente 4—2.

Heeren-enkelspel: Westerhuis (Gr.) slaat mr. Stoutjesdijk 3—6, 6—1, 6—1; Kijlstra (Gr.) slaat mr. Knuttel 6—4, 7—5.

Dames-enkelspel: mej. Goedhart (Gr.) slaat mej. Beukema 6—2, 6—4; mej. Meihuizen (Gr.) verlt van mej. Friede 3—6, 3—6.

Gemengd dubbelspel: mevr. Sornal en Arken (Gr.) slaan mej. Koel en Rodde (Drent) 6—0, 2—6; mevr. Wentholt en Van Bonnel van Vloten (Gr.) verliezen van mej. Beyer en Ten Oever 3—6, 13—15.

Dames-dubbelspel: mej. Brugmans en mej. Haviga (Gr.) verliezen van mej. Beyer en mej. Schaeffer 4—6, 2—6.

Heeren-dubbelspel: Hofstee en Huisman (Gr.) verliezen van Gratama en Schullenburg 6—3, 4—6, 4—6.

Groningen—Friesland 4—1.

Dames-enkelspel: mej. Goedhart (Gr.) verliest van mej. Douma 0—6, 0—6; mej. Meihuizen (Gr.) verliest van mej. Westerhuis 7—5, 6—8.

Heeren-enkelspel: Westerhuis (Gr.) slaat Tjeenk Wllink 1—6, 7—5, 8—6; Kijlstra slaat Tacconi 6—3, 6—4.

Gemengd dubbelspel: mevr. Sornal en Arken (Gr.) slaan mej. Koel en Rodde (Drent) 6—0, 2—6; mevr. Wentholt en Van Bonnel van Vloten (Gr.) slaan mej. Overmeer en Rodde 6—3, 6—4.

Dames-dubbelspel: mej. Brugmans en mej. Haviga (Gr.) verliezen van mej. Tacconi en mej. Schaeffer 4—6, 2—6.

Heeren-enkelspel: Tjeenk Wllink (Fr.) slaat mr. Stoutjesdijk 6—0, 8—7; Tacconi (Fr.) slaat mr. Knuttel 2—6, 6—3, 6—4.

# OPRUIMING

van 26 Sept. t.m. 3 Oct.

Tel. 619 TOKO KESAWAN Medan

**WARE BEZUIGING**  
wordt bereikt door gebruik van

## Gewapend Beton

**VOCHT**  
**ROT**  
**BRAND**  
**WITTE MIEREN**  
**AARDBEVING**

Onverwoestbaar door  
baard door

Goedkoop in aanleg; geen onderhoudskosten

**HET IDEEAAL CONSTRUCTIEMATERIAAL**  
Vraag inlichtingen, ontwerp en offerte aan

**Ir. NIELS THIELE**  
Tel. 1112 Medan 2169  
Nillmy-Gebouw - Kamer 12

**POSTPAPIER**  
EN  
**CARTES**

**F 2.00**

**BIJPASSENDE CARTES IN DOOS**

INHOUDENDE: 50 CARTES (WIT) en 50 ENVELOPPEN  
FORMAAT 15 x 10 c.M. **F 2.-** (gevoerd met zijde vloei)

**BOEKHANDEL DELI COURANT**

**BOEKHANDEL DELI COURANT**

Wij leveren U op credit goedkooper dan U elders contant moet betalen. Enkele voorwerpen van onze groote serie Cadeau-artikelen zullen U overtuigen, dat wij het allernieuwste aanbieden.

**Rookstellen, Schrijfgarnituren,  
Fruitschalen, Bonbonnières, Poederdozen,  
Koffie- en Theeserviezen, Sport-cups  
enz. enz.**

Artikelen van zilver en andere metalen.  
Fabrikaten van alle bekende Industrie-landen.

**ZIET ONZE ETALAGE**

**WARENHUIS TOKRA**

Kesatrian 116-118

Telefoon 593

**CANADIAN PACIFIC**  
naar EUROPA via CHINA, JAPAN en CANADA

**Veertiendaagse Dienst van Hongkong**

Empress of Canada	Bruto inhoud
Empress of Russia	22000 Tons
Empress of Asia	17000 "
	17000 "

Bezocht de schitterende CANADIAN PACIFIC ROCKIES en het schilderachtige meer LOUISE, BANFF.

**Geregeld Atlantische Dienst**

Van Montreal en Quebec (in den Zomer)  
Van St. John's New Brunswick (in den Winter)

**Periode van Hongkong naar Britsche- en Noordzee Havens:**

1ste Klasse gedurende de geheele reis	£ 120.—
1ste Klasse Pacific en trein	} 112.—
Monse-Klasse Atlantische Oceaan	
2e Klasse Pacific — 1ste Klasse Trein	} 83.—
Monse-Klasse Atlantische Oceaan	

Volledige inlichtingen worden gaarne verstrekt door:

**HARRISONS & CROSFIELD, LTD.**  
AFD. SCHEEPSZAKEN, AGENTEN Telefoon 200, Medan.

Een advertentie in de Deli Courant komt onder de oogen van meer menschen op Sumatra dan welke andere reclame

**KOELKAMER - ARTIKELN**

per s.s. „Prins der Nederlanden“

Gerookte paling, Gerookte makreel,  
Gestoomde makreel, Schelvischlever,  
Geldersche rookworst, Leverkaas,  
Versche Malagadruiven,  
Sinaasappelen  
Appels.

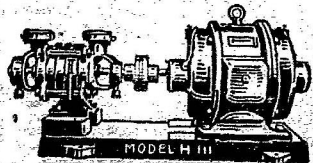
**BAN SIN**

**SIHI-POMPEN**

HOLLANDSCH FABRIKAAT

ZELF-AANZUIGENDE CENTRIFUGAALPOMPEN, WELKE ZICH IN KORTEN TIJD EEN WERELD NAAM HEBBEN VERWORVEN.

VOORRADEN OP JAVA EN BINNENKORT OOK OP MEDAN VRAAGT PROSPECTI EN PRIJSOPGAVEN.



De Agenten voor  
S.O.K. TAPANOLI en ATJEH  
HANDELSVEREENIGING  
**B. H. KERKHOFF**  
MEDAN — TEL 531

**Droste's  
Verpleegster  
Cacao**



**DROSTE'S  
BONBONS  
PASTILLES  
CHOCOLADE**  
„Droste“ op ieder artikel, waarborg kwaliteit.

*Altijd welkom*

**NIEUW ARTISTIEK**

**HOUTFIGUREN**

van den Zweedschen beeldhouwer

**C. J. TRYGG**

Deze fraaije gekleurde beelden, welke hultengewoon expressief zijn genoemd, is HETS BIJZONDEERS VOOR KUNSTLIEFHEBBERS. Elk stuk is voorzien van den originele handteekening van den vervaardiger.

Alleenverkoop

**Boek- en Kunsthandel Deli Courant**  
KARAKTERISTIEK ORIGINEEL

**BULLDOG  
LAGERBEER**

The very finest  
brewed and  
bottled in Bremen.  
Obtainable in  
cases containing  
48 large, and 96  
small bottles at  
f 27.— f 37.—  
per case  
respectively.



Het fijnste bier wat  
verkrijgbaar is, ge-  
brouwd en gebot-  
teld in Bremen.  
Verkrijgbaar  
in kisten van 48  
groote en 96 kleine  
flesschen à f 27.—  
en f 37.— per kist  
respectievelijk.

Neemt een proef

**GUTHRIE & Co. LTD.**

MEDAN

**GRAPIES EN SNAPIES**



„Bioscoop-directeur“ G. van W. vlog, haal een instrumentmaker. Het toestel voor de sprekende film hupart, en de held uit het Verre Westen is gaan lipspelen.”

**Economia!**

Zij was een jong actrice'tje en aardig, héél aardig.

Hij stond aan het begin van een veelbelovende loopbaan en toucheerde vijf duizend gulden salaris per maand.

„Trouwen?“ drong hij aan.

Zij antwoordde sprak van behelpen, van niet gewend zijn aan ontberingen.

Toen kwam zijn groote dag. Verandering van directie. Promotie en dienstegevolg een aanzienlijk salarisverhoging.

Achtduizend pip per maand? juichte hij. Zie lieveling, daarvan kun je er toch welkopen!

En de lieveling, haar slanke vingers door zijn blinde kulf strijkend, antwoordde zachtend:

„Ik wil want. Ik zou me met schthoorder guld'n kunnen riden, maar zie je, boy, jij moet toch ook leven.“

**Door een „bonmot“ gerd.**

Frankrijk is het land, waar men alles kan bereiken met een „bonmot“: een geestigheid ontwapent het meest verbitterde gemoed.

Het gebeurde tijdens de Fransche revolutie, dat een Sinaasman werd aangevallen door het gepupel. Men wilde den man opkooopen aan een lantaarnpaal. Er werd van alle zijden geschreeuwd, woest en rauw gebruld: „A la lanterne! A la lanterne!“

De politicus echter kende zijn Pappenheimers. Hij leek met de hand naar de uitgasten, ongeschuldigeerde horden en set toen lachend: „Zouen jullie dan méér licht hebben?“

Men lachte en liet hem gaan...

**Een zandbibliotheek.**

Een zeer elegantig bibliotheek heeft de Portland Cement Association te Chicago, n. l. een zandbibliotheek, bestaande uit 800 „desen“. De „boeken“ hebben een vorm van flesschen, welke zand uit alle mogelijke plaatsen der wereld bevatten, dezzand, rivierzand, woestijnzand, enz. Elke flesch draagt een etiket, waarop de plaats van herkomst is aangegeven: Sahara, Gopi, Noordzeestrand. Welk een ontzaglijk verscheidenheid bestaat in kleur en hoedanigheid van dit algemeen bouwmaterial, kunnen zelf aanbafoten daar „lezen“.

**De hoed van Stresemann.**

Te Parijs blijkt men zeer erkentelijk voor een hoed, door Stresemann van Frankrijk gebracht. Door hij een bezock bracht aan de Quai d'Orsay ontlastte een bodu hem een tuurlijk van nood en soek, die bij den ingang in de vestiaire werden gedeponeerd. Een journalist, die hiervan genotig was, nam met de hem eigen onbescheidenheid dr. Stresemanns hoed in de hand en bemerkte, dat deze hoed den naam droeg van een filiaal te Karlsbad van een groote Fransche firma. Men maskt natuurlijk met eenige oolijke ostantatie gewag van dit feit.

**De laatste valkenier.**

Een merkwaardig man in Engeland, Thomas Demire is op 78-jarigen leeftijd overleden. Hij was in Lincolnshire de laatst-overgebleven valkenier en een expert op het gebied van valkennedressuur. Nog tot kort voor zijn dood kon men hem vaak met zijn valken zien. Verscheidene malen is hij met zijn dieren op tentoonstellingen geweest, waar hij wetenschappelijke causalen hield.

**Scheeve dingen in Scheveningen.**

Naar aanleiding van de jongste uitbrekingen uit de bijzondere strafgevangenis te Scheveningen.

‘t Scheveningsch Gebouw  
Verloor al weer vier braven  
Die zich (wie weet hoe lang)  
Aan lucht en vrijheid lieven.  
Met vier man tegelijk  
Verdween men door de ramen  
Da directeur zegt: „Kijk,  
Hier heb ik bunne namen“.  
‘t Paratie wil de menschen  
Da's hier ook weer gelieken:  
Na al hun in-gebrek  
Zijn zij nu uit gaan breken.  
‘t Bijzondere Gebouw  
Heeft weer verlies te boeken  
Men moet weer aan den gang  
Verloren zontjas zoeken.  
Om las hot in de kraant  
En zot: „Zi doen die dingen  
Nooit elders in het land,  
Mien schiedacht“: Scheveningschen.  
En toen het tuste Chris  
Nu man dat is geen wonder.  
Want die gevangenis  
Heet niet voor niets „bijzonder“.

**Cilings Doorbussen**

(Natuur oerboden).

De brandstichter.  
(Auteursrecht voorbehouden.  
Nadruk verboden.)

Hij heeft Jean Lapillonne. 't Was een rekel van twintig jaar, stukadoorsleerjongen, nog niet aan de grove leelijkheid van de viegeljaren ontgroeid, en die meende dat hij een knappe kerel was. Hij wils dan ook niet zoo heel erg, al keek hij stom nlt zijn oogen, maar hij overschatte zich. Je kent het type, de dandy van een vierderangs Provinciestadje, steeds er op uit om de laatste mode te volgen, van smaak noch maat wetend; z'n heerschap was m'n Don Juan. Hij sloeg erag- en gaar-keer zijn mid-agen over om een fijne broek te koop en danste liever door, dan te gaan slapen. En om een netter indruk te maken, nam hij sprakjes.

Nu had die stumper zich in zijn hoofd ge- haald, het dochterje van den apotheker het hoofd op hol te brengen. Ze was een leuke, fiksche, kwajongen van een meid, — en ze waren buren, zoodat ze elkaar dikwijls en ongewongen ontmoeten. Ze liet hem zijn gang maar gaan, omdat ze maar aan hem had en ook omdat ze het toch een klein beetje vleidend vond. Des te meer, daar hij toespraken tot haar richtte, waar je nog eens om kon lachen. Telkens als ze een nieuw japonnetje aan had, riep hij haar toe: — O, gedaanteverwisseling! Groot is mijn verbazing! Onttrek u niet aan het genot dat ik heb, u een zoo bekoorlijke bekenenis te doen!

En als hij vond, dat ze een tikje bleek zag, minder vrolijk, war suffig: — Wie zal ooit weten wat de rozin van uw teint vervaagd? Zoudt gij mij in het geheim een klaagbee hebben toegezonden? Moet ik elders mijn liefdeswenschen richten en mijn hoop? Ook noemde hij haar: vorstelijke gezellin. Engel des Heeren, opperst schoon met nood- lottige bevoorrechtiging gewapend; en zichzelf qualificeerde hij: zwakke sterveling, profaan kind onder uitlooze kudden. En zoo kwam het dat Ardidat, een student in de letters, beweerde, dat hij al zijn wijsheid uit Racine en Corneille haalde. Maar ik voor mij geloof niet, dat die schrijvers er zulk een belache- lijke hogdravendheid op na hielden.

Hoe dan ook, er was een tijd, waarop hij veronderstelde dat het rijk des huwlijks zijn poortenvoor hem kon openen; hij stond aan de deur een luchtje te scheppen, en de liefste ook; en hij wilde haar een kus geven, maar zijn lippen ontmoeten slechts het hout van de deur. Zoo ging het dag en dag. Wreed kwelde hem de ontgoeheling, — tot dat het feest van de brandweer kwam. Hij had dien avond een nieuwe uniform aan, en een schit- terenden helm op; martiaal zag hij er uit! En of hij niet zijn constantie werklijk iets verleidelijks ontloende, of dat het kwam door het mooie weer — de liefste was dien avond werkelijk allerliefst. Zoo werd er over rust, vrede en eeuwig geluk gesproken.

Den volgenden dag schen het melkzich van dit alles niets meer te herinneren. Maar Jean ondervond bij een volgend brandweer- feest — er werd met grooten luister een nieuwe stoempomp ingewijd — dat de uni- form het hem deed! Hij bracht er een sla- peloosacht met een deel, en den volgenden ochtend verscheen hij heel vroeg ten toone. En zie: de dorpschoone liep weg, terwijl ze hem „gekke kerel“, nariep. Ziezoo . . . ze hield dus alleen van hem als hij brand- wacht was?

Ondertusschen kwamen de herfst en de winter aan, en de lente, die alles weer warm maakt en de zomer die alles doet ont- vlammen . . . Op het bal van het dorps- feest ziet hij warompel dat de liefste zich door een ander het hof laat maken! Hij roet zich als een kaartspeler dat een kroef in de hand, en die niet weet hoe hij die moet neergoelen. In de algemeene feestpre- zit hij te piekeren, en hij komt op het idee, ergens den boel in brand te steken en dan op zijn voordeelt voor den dag te komen.

Opgelet: nu verschijnt een tweede sukfop op het tooneel. Het is een zekere Givendier, werkloos daglooner, een klant van het Arbbe- stuur, een driedubbelvergehaalde stommerik, maar zonder pretenties, en waar je medelij- den mee kunt hebben. Lapillonne trakteerde hem op een glaasje, praatte met hem, haalde hem over tot zijn plan. Hij zei, dat het een grap gold, maar dat was niet waar. Ziehier waar het om ging: de remise naast het huis, van den apotheker moest in brand gestoken worden; daar lagen een hoop oude kisten. Des nachts natuurlijk. En niet te vroeg alarm blazen. Hijzelf zou wel voor de kerkklok zorgen.

Kort daarna, op een Zondagavond, juist toen de laatste klanten uit de cafe's huistoe- gingen, zette een schertsand stoempet het stadje in rep en roer. Ieder liep uit: je kon de vlammen boven de daken zien. En de menschen zagen ook Lapillonne in zijn eenje, en met zijn uniform aan door de straat ren- nen. Hij schreeuwde en droog een lalder. Hij zette dien tegen het raas van de ge- liefde en klom naar boven, ramde het ver- ster, in, stapte naar binnen, bleef even om de jongedame wakker te maken, verscheen weer met haar, te midden van den rook, liep naar haar beheden, terwijl de andere brandwachts, met een massen menschen achter zich aan, den brand aanvielen zonder er in te slagen, hem meester te worden.

Daar stond dat uitschikken van een Giver- dier naar het vuur te kijken, en zijn gezicht werd hoe langer hoe langer. Hij had nooit gedacht dat dat raas van de groeten En opeens kwart hij zijn ommer neer en holt naar het vuur, en roept: — Gooten jullie me er maar in! Ik heb het gedaan! Het verkeerde huis brandt! Hij had in verpersing de aangrenzende huizen aangestoken. (Stor op de kolom links)



Altijd  
de  
eerste

Altijd  
iets  
aparts

Algeheele verandering in Kleur, Stijl,  
en Bekleding van onze

# ROTTAN MEUBELLEN

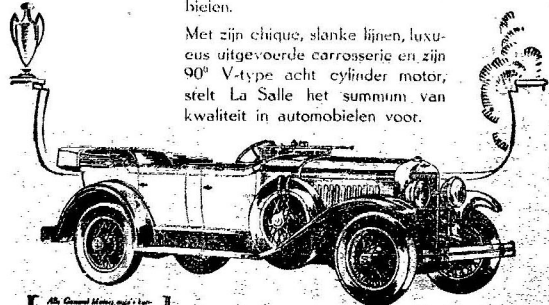
Wij brengen U geheel nieuwe Modellen, zoo geheel anders als tot nu toe ter Oostkust geleverd.

Smaakvol - Soliede - Gezellig  
ZEER GROOTE SORTERING



La Salle, een creatie van Cadillac en door Cadillac gebouwd, voldoet aan de allerhoogste, Cadillac's eischen. In het korte jaar van zijn bestaan is hij van een nieuwen, onbekenden wagen opgeklimmen tot een onmiskenbaren leider in de klasse der fraaiste luxe-automobielen.

Met zijn chique, slanke lijnen, luxueus uitgevoerde carrosserie en zijn 90° V-type acht cylinder motor, stelt La Salle het summum van kwaliteit in automobielen voor.



All Cadillac Motors met 1 liter van geheel andere motor het G.M.A.C. (General Motors) Patent is een merk van kwaliteit.

N.V. AUTOMOBIELHANDEL KOEK & Co.  
Medan

**To gebruiken in Koffie, Thee en Cacao. Een theelepeltje van deze Melk, onverdund, per kop, waardoor men de smaak van deze dranken verhoogt.**

**Door aanmenging met TWEE deelen water verkrijgt men de gewone dunne melk.**

Stel je de herrie voor! In een paar woorden was alles verteld. Iedereen geloofde Givendier; zoo'n idioot, kon niet liegen. Ze vonden Lapillonne bij zijn liefste thuis, met zijn helm op zijn schoot, en hij zei niet tegen zijn schoonvader in spe. — Nou, nou, wat zou er van u allen geworden zijn, indien ik mijn lalder niet had meegebracht? Maar zoodra de brigadier van de mareschaussee zijn hand op zijn uniformjas lei, kromp hij in elkaar en begon te grienen als een kind van drie jaar. Maar het mooiste van de historie is, dat in plaats van hiertoe uit te zijn, het verhaal pas begint. Want de liefste begon van nu af werkelijk vlam te waten voor den brandstichter. Joseph Joliana

# DE DELI-COURANT

ONDERRAG 27 SEPTEMBER 1928

NO 224 44 STE JAARGANG

## VIERDE BLAD

De Indische echtscheidingskweste.

De vrouw wist er niets van.

Voor de straffamer der Haagsche rechtbank heeft, zoals ons geseind werd, terecht gestaan een contrôleur bij den P.T.T.-dienst in Indië, wonende te Meester-Cornells. Verdachte was in verret gekomen van een verstekvonniss, waarbij hij wegens valsheid in geschrifte is veroordeeld tot vier maanden gevangenisstraf. Hij had n.l. op 6 Febr. 1926 een aan zijn vrouw gericht kennisgeving van de aankomst van een aangetekende zending uit Den Haag valscheijk met den naam van zijn vrouw onderteekend en den arbiteraar aan het beket op het hoofdkantoor te Gesevenghe beswoegen, daaron den aangetekenden brief aan hem af te geven. Als getuige werd gehoord een assistent der poststerien, die den lokerdienst had, toen verdachte het ontvangsbewijs aanbood.

Ten getuige omerkte, dat het stuk niet voor een heer bestemd was, had verdachte geantwoord, dat de handteekening voor ontvangst van zijn vrouw was, maar dat zij zelve wegens ziekte niet in staat was, om het stuk persoonlijk af te halen.

Getuige dacht, dat de handteekening ook indruddend van verdachte vrouw was, maar bij nakake toch bewaaren om het stuk af te geven. Verdachte ziede evenwel dat getuige heelemaal gerust kon zijn, want hijzelf — verdachte — was ook postambenaar, en

wel in Indië. Nadat verdachte zich als zodanig had gelegitimeerd, had getuige hem het aangetekende stuk toch maar gegeven. Verdachte akende het ontvangsbewijs valscheijk te hebben onderteekend. Echter ontkende hij, aan den postambenaar te hebben gezegd, dat de handteekening van zijn vrouw was. Wel heeft hij aan dien postambenaar ontvinkende antwoorden gegeven, maar daarbij heeft hij niet gelogen.

Verdachte vertele verder, dat zijn vrouw krankzinnig geworden was, en dat zij geplaatst is in het krankzinnigengesticht Bloemendaal in Loosduinen. Hun beide kinderen waren bij familie van de vrouw ondergebracht. Tenside in het belang van de kinderen een nieuw gesinsleven met een andere vrouw te kunnen beginnen, kwam bij verdachte het plan op, om van zijn vrouw te scheiden. Echter, zijn vrouw wilde daartoe geen medewerking verlenen.

Verdachte heeft zich toen gewend tot Mr. Bourlier, die een contract heeft opgemaakt, waarin de notariële belangen van de vrouw waren omschreven. Dit contract is door de vrouw in het krankzinnigengesticht onderteekend. Daarna is een actie tot echtscheiding ingesteld. Op advies van zijn raadsman heeft verdachte daarbij als het adres van zijn vrouw zijneigen adres opgegeven, waaraan dan de verschillende stukken konden worden geadresseerd. Enigen tijd later werd dan ook het eerste der te verwachten stukken verzonden, en wel een oproeping voor een comparitie voor den president der rechtbank.

Verdachte ontving het bewijs van de aankomst hiervan en moest nu zien, de zending in handen te krijgen. Daartoe begaf hij zich eerst naar het krankzinnigengesticht, maar zijn vrouw werd onrustig en weigerde, voor ontvangst te teekenen. Ontmoedig, heeft verdachte zich toen

weer naar Mr. Bourlier begeven, en bij het toen gevoerde gesprek heeft verdachte den indruk gekregen, dat Mr. Bourlier hem raad gaf, om toch te trachten het stuk in handen te krijgen. Toen verdachte vroeg of hij zelf de handteekening dan maar moest zellen, meende hij, dat Mr. Bourlier daarmede instemde. Hij is toen naar het postkantoor in de Prinsesstraat gegaan, aanvankelijk met de bedoeling, om zijn eigen handteekening te zetten, heigden naar zijn meening geoorloofd was.

De president merkte op, dat verdachte aan den rechter-commissaris in Indië heeft verklaard, dat het zijn plan was om de gehele echtscheiding te doen geschieden buiten zijn vrouw om, zonder dat zij er iets van wist. Verdachte antwoordde, dat hij dit wilde doen

uit pietieit voor zijn vrouw.

die anders zou denken, dat hij niet meer van haar hield. De officier van Justitie, Mr. Rijkens, merkt op, dat verdachte het wil doen voorkomen, dat hij uit pietieit voor zijn vrouw heeft gehandeld. Naar sprekers meening is dit echter gezinsins het geval. Immers door allerlei slinksche handelingen heeft verdachte geclaimd, een echtscheiding tot stand te brengen, waarvan zijn vrouw onkundig zou blijven. Spr. vraagt dan ook bevestiging van het verstekvonniss.

De verdediging.

De verdediger van verdachte, Mr. De Haan, deelt mede, dat verdachte in kennis is gekomen met een advocaat, in Haarlem, die zeide, in Den Haag wel een advocaat te kennen, die een zaakje als dat van verdachte wel kon opknappen. Hij heeft verdachte toen verworen naar Mr. Bourlier.

En nu, aldus pleiter, is verdachte het slachtoffer van zijn eigen raadsman geworden.

Pleiter weer er o.m. op, dat hier geen strafbaar feit is gepleegd, omdat door de handeling van verdachte geen nadeel kon ontstaan, welk nadeel art. 225 Strafwet voor strafbaarheid eischt. Verdachte zal dus moeten worden ontslagen van rechtsvervolgung.

Pleiter hoopte dat de rechtbank bij haar overwegingen dan ook rekening zal willen houden met de volgende punten: 1e. dat verdachte, die zelf met ziekteverlof was, in abnormale omstandigheden verkeerde; 2e. dat hij

het slachtoffer van zijn advocaat

is geworden; 3e. dat verdachte handelde met het perspectief van een nieuw gesinsleven in het belang van de opvoeding zijner kinderen; 4e. dat een voorwaardelijke straf waarscheijk aan verdachte bij zijn terugkeer in Indië niet zijn betrekking zat kosten.

Zoals ons geseind werd, is bekl. veroordeeld tot 2 maanden gev. straf.

### Alkmaarsche gevangenis gesloten.

Onlangs is de gevangenis van Alkmaar gesloten, dit is de eerste gevangenis van teekenis die buiten werking is gesteld. Een paar kleine gevangenisgen gingen voor en de gevangenis te Zutphen staat leeg, in verband met haar bestemming tot Jeugdgevangenis.

De hoofdredactie van het Maandblad voor Berechting en Reclasseering van Volwassenen en Kinderen schrijft over deze heuglijke gebeurtenis:

De sluiting van de Alkmaarsche gevangenis geeft een gevoel van groote bevrediging. Niet omdat wij meenen dat ons land het nu voortaan maar zonder straf- en bewaaringstichten zal moeten doen, maar omdat wij dus gestichten tot het kleinste mogelijke aantal willen teruggebracht zien. In de sluiting mogen wij zien, wel niet een bewijs

van het succes van de nieuwe methoden op het gebied van het Strafrecht, maar toch wel een symptoom van dat succes. De nieuwe methode die kan gekenschetst worden als de methode van opvoeding in de maatschappij (voorwaardelijke veroordeling) ter gedeeltelijke vervanging van gestichtsverpleging.

Door de buiten werking stelling van de Alkmaarsche gevangenis bezuinigd het Rijk het salaris van een directeur, eenige commissen en schrijvers, een aantal werkmeesters en bewaarders enz. Geseineer en geestelijken ontvangen geen salaris meer. De geboeven behoeven niet meer onderhouden te worden en een aantal bezuinigingen kunnen worden verhuurd of voor andere Rijkdoelinden gebruikt. Een zeer belangrijke bezuiniging dus. Nu maken wij in dit verband enkele opmerkingen:

1. Als het Rijk belangrijk bezuinigd door sluiting van de Alkmaarsche gevangenis, dan komt er dus geld beschikbaar voor andere strafrechtelijke aangelegenheden:

2. De bezuiniging is mogelijk geworden, voor een niet verbelangrijk deel door de werkzaamheid van de reclasseering:

3. De misdaad houdt niet vanzelf op. Als er een gevangenis gesloten wordt, moet er meer opvoeding van misdadigers in de maatschappij, meer reclasseering komen:

4. Wij vernamen van het Departement van Justitie dat het gaarne meer reclasseeringsambtenaren zou aanstellen als er geld beschikbaar was. Wij zijn thans zou vrij het Departement erop te wijzen dat er geld beschikbaar is gekomen.

### De Maasbrug te Maastricht.

Naar aanleiding van de scheur in de Maasbrug te Maastricht deelde de burgemeester mede, dat bij een onderzoek onlange bleek, dat de betonvoet, die in 1921 is aangebracht, gescheurd is en dat een uitspoeling van den pijler was geconstateerd. Bij een gehouden onderzoek met gekleurd vocht ontdekte men, dat dit aan den onderkant uit-

# BORRELT MET HULSTKAMP

Neem een proef met Hulstkamp, zeer oude genever in steenen kruiken

Importeurs: JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

N.V. Verf- en Vernisfabriek  
**„HECLA”**  
voorheen G.M. BOKS & Co.  
leveren uit Medan-voorraad  
Verven dik in olie (20 kleuren)  
Glansverf A (12 kleuren)  
Benardijn lakverven (in 14 kleuren)  
Mistverven (doffe olieverf)  
Murinat Waterverf (in 10 kleuren)  
Hulstverf I & II  
Zinkgruis  
Gruisverfverf (giltvrij voor watertanks)  
Antizuurverf 2  
MAGAZIJN KESAWAN 1/

**KARPETTEN**  
IN MODERNE KLEURSTELLINGEN  
EN ALLE MATEN TEGEN DE  
**LAAGSTE PRIJZEN**  
**WOONHUYSEN**

**OCEAN STEAM SHIP COMPANY Ltd.**

**S. S. „MEMNON”**  
is te Belawan aangekomen en heeft gelost in loods No. 1 en 2.  
Onderweers van lading gelieven zich te wenden tot ons kantoor te Belawan.  
**HARRISONS & CROSFIELD, LTD.**  
Afdeling Scheepszaken  
Agenten.  
3726

  
Gebruikt bij het bereiden Uwer spijzen  
**Delftsche Slaolie**  
en  
**Plantenvet Delfia**  
GRATIS RECEPTENBOEKJE verkrijgbaar bij HANDEL MAATSCHAPPIJ „DELI-ATJEH”  


## DELI BIOSCOOP

Hedenavond Hedenavond

### „Op Gevaarlijk Spoor”

met HARRY PEEL en DARY HOLM

Romance-Intrige en een koen avontuur temiddelen der gletschers. HARRY PEEL, de schitterende jonge acteur-athleet, wiens prestaties in de „NACHT-EXPRES” hem rechtstreeks in het front der populaire filmhelden bracht, treedt nu op in OP GEVAARLIJK SPOOR.

9 deelen 9 deelen

## Tjong Koeng Tat Bioscoop

Donderdag 27 en Vrijdag 28 September

DE WONDERMOOIE OPERETTE-FILM

### „Het Vorstenkind”

met HARRY LEIDTKE en EVI EVA

Het is een vrolijke, vlotte en amusante film die overal in Europa groot succes had.

**WITTE SOCIETEIT**  
Zaterdag 29 September 1928  
**Dansavond**  
aanvang 10 uur, voorafgegaan door Terrasconcert aanvang 8 uur  
2648 HET BESTUUR

# DE EERSTE EN NIEUWSTE FOX-GIANT-PRODUCTIE DE LIEFDE VAN CARMEN

met DOLORES DEL RIO bekend uit „What Price Glory” en „Opstanding” als Carmen.

Een Carmen-figuur zoals men nog nimmer heeft aanschouwd. — Victor MacLaglen als Lucas.

Gebaseerd op Prosper Merimees Tooneelstuk! Schilderachtige Panorama's! Zeldzaam mooie scènes! Een Cinematografisch prachtstuk!

**HET NIEUWS VAN DEN DAG:** Stelt alle vorige films van dien naam in de schaduw.

**JAVA BODE:** Dolores Del Rio weet in de verschillende scènes een vuur te leggen dat den toeschouwer meesleept.

**DE COURANT:** in deze rol zal Dolores Del Rio een onvergeterlijken indruk maken.

**SPEEDATA:**

Elita Bioscoop	— Slauter	— 30 Sept.	— 1 en 2 Oct.	Elita Bioscoop	— T. Tings	— 15 — 16 Oct.
— T. Bales	— 3 — 4 Oct.	— P. Brandan	— 18 — 19 Oct.			
— Ksarana	— 9 — 10 Oct.	Royal Bioscoop	— K. Sinqay	— 21 — 22 Oct.		

